

Мундариҷа

	Саҳифа
ҲИСОБОТИ АУДИТОРИ МУСТАҚИЛ	3
Нома-пешниҳод	6
Ҳисобот дар бораи ҳолати молиявӣ	8
Ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ	9
Ҳисобот дар бораи тағйирёбии сармоя	10
Ҳисобот дар бораи ҳаракати воситаҳои пулӣ	11
Шарҳ ба ҳисоботи молиявӣ	12
1. Маълумоти умумӣ доир ба Ҷамъият	12
2. Муҳити амалиётӣ	12
3. Қоидаҳои пешниҳодкунӣ Ҳисоботи молиявӣ	12
4. Қоидаҳои асосии Сиёсати ҳисобдорӣ	13
5. Баҳодиҳии назарраси баҳисобгирӣ ва мулоҳизаҳои касбӣ дар истифодабарии сиёсати баҳисобгирӣ	22
6. Воситаҳои асосӣ	24
7. Сармоягузорӣ	25
8. Захираҳои молу масолаҳ	25
9. Қарзҳои дебитории фурӯш ва дигар	25
10. Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзиши онҳо	25
11. Сармояи оинномавӣ ва дигар сармояҳо	26
12. Дороии андоз аз Ҷоидаи мавқуфгузошташуда	26
13. Ҷоидаи тақсимашуда	26
14. Қарзҳои кредитории тичоратӣ ва дигар	27
15. Даромад аз фурӯш	27
16. Арзиши аслии фурӯш	27
17. Харочотҳои маъмурий	28
18. Харочотҳои тичоратӣ	28
19. Зарар аз фарқиятҳои қурбӣ, ҳолис	28
20. Дигар харочотҳо (даромадҳо)	28
21. Харочотҳо аз рӯйи андози Ҷоида	29
22. Арзиши одилонаи воситаҳои молиявӣ	29
23. Дорӣ ва уҳдадорӣҳои шартӣ	31
24. Амалиётҳо бо тарафҳои алоқаманд	32
25. Идоракунии хавфҳои молиявӣ	33
26. Ҳодисаҳои баъд аз санаи ҳисоботӣ	35

ҲИСОБОТИ АУДИТОРИ МУСТАҚИЛ

Ба саҳмдорони Ҷамъияти саҳомии кушодаи “Телерадиоком”

Ҳисобот оид ба натиҷаҳои аудити ҳисоботи молиявӣ

Ақидаи шарҳдор

Мо аудити ҳисоботи молиявии Ҷамъияти саҳомии кушодаи “Телерадиоком” («Корхона»)-ро гузаронидем, ки аз ҳисобот дар бораи ҳолати молиявӣ ба санаи 31 декабри соли 2023, ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ, ҳисобот дар бораи тағйирот дар сармояи худӣ ва ҳисобот дар бораи ҳаракати маблағҳои пулӣ дар давоми як сол, ки дар санаи ишорашуда ба охир расидааст ва инчунин эзоҳҳо ба ҳисоботи молиявӣ, аз ҷумла, шарҳи мухтасари муқаррароти назарраси сиёсати баҳисобгирӣ, иборат аст.

Ба ақидаи мо, ба истиснои таъсири масъалаи дар баҳши «Асос барои изҳори ақидаи шарҳдор» баёншудаи ҳисоботи мо, ҳисоботи молиявии замимакардашуда тибқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (СБҲМ) дар ҳама ҷанбаҳои муҳим ҳолати молиявии корхонаро ба санаи 31-уми декабри соли 2023 ва инчунин, натиҷаҳои молиявӣ ва ҳаракати маблағҳои пулӣ онро барои сола, ки ба санаи ишорашуда ба охир расидааст саҳеҳ (ё тасаввуроти дурусту саҳеҳ медиҳад) инъикос мекунад.

Асос барои изҳори ақидаи шарҳдор

Қарздорӣ кредитории тижоратии Корхона, ки дар шарҳи 14 омадааст 18 720 808 сомони ро ба санаи 31 декабри соли 2023 ташкил медиҳад, ки аз он қарзҳо ба молтаҳвилкунандагони хориҷӣ ба маблағи 585 611 доллари ИМА (ё баробар ба 6 416 605 сомонӣ) ташкил медиҳанд. Мо нисбати маблағи тавозунии қарзҳои кредитории хориҷии мазкур далелҳои кофӣ муносиб пайдо карда натавонистем ва иҷрои тартиботҳои аудиторӣ ба монанди дархост ба молтаҳвилкунандагон оид ба бақияи тавозунии маблағи қарз қисман бе натиҷа монд. Мо натавонистем ба ҳамаи дархостҳо тасдиқот дастрас намоем. Бинобар ин мо муайян карда натавонистем, ки ба маблағҳои мазкур ягон тасҳеҳ лозим аст, ё не.

Мо аудитор тибқи Стандартҳои байналмилалӣ аудит (СБА) гузаронидем. Масъулияти мо тибқи стандартҳои ишорашуда минбаъд дар баҳши “Масъулияти аудитор барои аудити ҳисоботи молиявӣ”-и ҳисоботи мо маълум карда мешавад. Мо нисбати Корхона тибқи *Кодекси ахлоқи касбии муҳосибони Шӯроҳои стандартҳои байнамилалӣ ахлоқи муҳосибон (Кодекси ШСБАМ)* ва талаботи ахлоқие, ки барои аудити

ҳисоботи молиявӣ мо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода мешаванд, мустақил мебошем ва аз ҷониби мо масъулиятҳои ахлоқии дигар тибқи ин талабот ва Кодекси ШСБАМ иҷро шудаанд. Мо боварӣ дорем, ки далелҳои аудиторие, ки мо ба даст овардем, кофӣ ва муносиб мебошанд, то ки ҳамчун асос барои ифодакунии ақидаи шарҳдори мо хизмат кунанд.

Масъулиятҳои роҳбарият ва шахсони масъули идоракунӣ барои ҳисоботи молиявӣ

Роҳбарият барои омодасозӣ ва пешниҳодкунии саҳеҳи ҳисоботи молиявӣ тибқи СБҲМ ва барои чунин низоми назорати дохилӣ, ки роҳбарият барои омодасозии ҳисоботи молиявие, ки таҳрифҳои муҳимро дар оқибати амалҳои қаллобӣ ё хатогиҳо надоранд, зарур ҳисоб мекунад, масъул аст.

Ҳангоми омодасозии ҳисоботи молиявӣ роҳбарият барои арзёбии қобилияти Корхона оид ба бефосила давом додани фаъолияти худ, барои эзоҳдиҳии иттилоот, масъалаҳои ба бефосилагии фаъолият дахлдор, агар қобили қабул бошад ва барои истифодабарии фарзия дар бораи бефосилагии фаъолият дар баҳисобгирии муҳосибӣ, ба истиснои ҳолатҳое, ки роҳбарият мақсади барҳамдиҳии Корхона, қатъкунии фаъолияти онро дорад ё вақте ки вай ягон ҷойгузинаи дигарро, ғайр аз барҳамдиҳӣ ё қатъкунии фаъолият, надорад, масъул аст. Шахсони масъули идоракунӣ барои назорат аз болои омодасозии ҳисоботи молиявӣ Корхона масъул мебошанд.

Масъулиятҳои аудитор барои аудити ҳисоботи молиявӣ

Ҳадафи мо дар ҳосилкунии боварии оқилона дар он, ки ҳисоботи молиявӣ дорои таҳрифҳои аҳамиятнок дар оқибати амалҳои қаллобӣ ё хатогиҳо намебошанд ва дар баровардани ҳисоботи аудиторие, ки ақидаи моро дорад, мебошад. Боварии оқилона бо худ дараҷаи баланди боварио ифода мекунад, вале қавили он намебошад, ки аудите, ки тибқи СБА гузаронида шудааст, ҳама вақт таҳрифҳои муҳимро ҳангоми мавҷуд будани онҳо ошкор мекунад. Таҳрифҳо метавонанд натиҷаи амалҳои қаллобӣ ё хатогиҳо бошанд ва муҳим ба ҳисоб мераванд, агар асоснок ҳисоб кардан мумкин бошад, ки ҷӣ дар алоҳидагӣ ва ҷӣ дар маҷмӯъ онҳо метавонанд ба қарорҳои иқтисодии мизочон, ки дар асоси ин ҳисоботи молиявӣ қабул карда мешаванд, таъсир расонанд.

Дар доираи аудите, ки тибқи СБА гузаронида мешавад, мо мулоҳизаи касбиро истифода мебарем ва шаклокии касбиро дар давоми тамоми аудит нигоҳ медорем. Ғайр аз ин мо зеринро иҷро мекунем:

- хавфҳои таҳрифҳои муҳимро дар оқибати амалҳои қаллобӣ ё хатогиҳо ошкор ва арзёбӣ менамоем; тартиботи аудиторию дар посух ба ин хавфҳо таҳия мекунем ва мегузаронем; далелҳои

КУМИТАИ ТЕЛЕВИЗИОН ВА РАДИОИ НАЗДИ
ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «ТЕЛЕРАДИОКОМ»

734013 Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, кӯчаи Бехзод 7а. тел: (992) 44 630-12-20;
(992) 44 630-12-04, web: www.teleradiocom.tj, email: info@teleradiocom.tj

№ 11-76.1 аз «22» апрели с. 2024

ба № _____ аз « _____ » _____ с. 2024

Нома-пешниҳод

Ба ширкати аудитории
ЧДММ «Адл консалтинг»
22.04.2024

Нома-пешниҳоди роҳбарият дар алоқамандӣ бо гузаронидани аудити ҳисоботи молиявӣ ҶСК «Телерадиоком» барои як сол, ки 31 декабри соли 2023 хотима ёфтааст, бо мақсади баровардани ақида оид ба он ки оё ҳисоботи молиявӣ саҳеҳ ва дар ҳамаи ҷанбаҳои муҳим (*ё оё он пешниҳоди дуруст ва саҳеҳ медиҳад*) дар асоси Стандарти байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ пешкаш гардидааст, пешниҳод карда мешавад.

Мо, (дар асоси маълумотҳое, ки ба мо дастрас аст ва тибқи дониш ва боварии мо, ҳамаи дархостҳое, ки мо баҳри ба даст овардани иттилооти муносиб зарур мешуморем), поёнзикрро тасдиқ менамоем:

Ҳисоботи молиявӣ

- Мо ҳамаи масъулиятҳои худро, ки шартҳои супориши аудитори пешбинӣ менамоем, нисбати омодаسازی ҳисоботи молиявӣ дар асоси Стандарти байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ иҷро намудем; махсусан, ҳисоботи молиявӣ саҳеҳ (*ё пешниҳоди дуруст ва саҳеҳ медиҳад*) дар асоси стандарти мазкур пешниҳод карда шудааст.
- Фарзияҳои назаррасе, ки аз тарафи мо зимни ҳисобкунии баҳодихии муҳосибӣ, аз ҷумла, модда ба моддаи, баҳодихии арзиши одилона истифода мегардад, боасос ҳисобида мешаванд.
- Ҳамкорӣ ва додугирифт бо тарафҳои алоқаманд ба таври дахлдор дар ҳисобкунӣ инъикос гардиданд ва дар асоси талаботи Стандарти байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ эзоҳдиҳӣ гардиданд.
- Нисбати ҳамаи ҳодисаҳои баъди давраи ҳисоботӣ, ки дар асоси Стандарти байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ ислоҳнамоӣ ва эзоҳдиҳии иттилоотро талаб менамояд, ислоҳнамоии зарурӣ ё *Иттилооти пешниҳод гардида*
- Мо ба шумо пешниҳод намудем:

дастрасӣ ба ҳамаи маълумотҳои ба мо аён буда, ки ба оمودасозии ҳисоботи молиявӣ тааллуқ дорад, ба монанди маълумотҳои сабтҳои муҳосибӣ, ҳуҷҷат ва дигар маводҳо;

иттилооти иловагӣ, ки шумо аз мо барои гузаронидани аудит дархост намудед;

ҳамкории эҳтимолии номаҳдуд бо шахсони дохили корхона, ки он, чӣ тавре ки муқаррар намудед, ба шумо барои гирифтани далелҳои аудиторӣ лозим мебошад;

- Ҳамаи додугирифтҳо дар сабтҳои баҳисобгирии муҳосибӣ дар ҳардидаанд ва дар ҳисоботи молиявӣ инъикос гардидаанд.
- Мо ба шумо натиҷаҳои баҳодиҳии худро оид ба хавфҳои таҳрифҳои муҳимми ҳисоботи молиявӣ дар натиҷаи амалҳои қаллобӣ эзоҳдиҳӣ намудем.
- Мо ба шумо ҳамаи иттилооти ба мо аён бударо оид ба амалҳои қаллобӣ (аз он ҷумла дар назар дошта), ки барои корхона дорои оқибатҳои дахлдор мебошанд, ки дар он шахсони зерин ҷалб гардидаанд, эзоҳдиҳӣ намудем:
 - роҳбарият;
 - кормандоне, ки нақши назаррасро дар доираи низоми назорати дохилӣ амалӣ мекунанд;
 - дигар шахсон вақте ки амалҳои қаллобӣ тавонанд таъсири муҳим ба ҳисоботи молиявӣ расонанд.
- Мо ба шумо ҳамаи иттилоотро оид ба ҳамаи изҳорот дар хусуси амалҳои қаллобӣ (аз ҷумла, оид ба амалҳои қаллобии дар назар дошта) эзоҳдиҳӣ намудем, ки ба ҳисоботи молиявӣ таъсир расониданд ва ба мо аз тарафи кормандони амалкунанда ё собиқ, таҳлилгар, мақомоти танзимкунанда ва дигар шахсон пешниҳод гардидааст.
- Мо ба шумо иттилоот оид ба ҳамаи ҳолатҳои риоя накардани қонунҳо ё санадҳои меъёрие, ки ба мо аён буданд эзоҳдиҳӣ намудем, ки таъсири онҳо метавонад зимни оمودасозии ҳисоботи молиявӣ баррасӣ карда шаванд.
- Мо иттилоотро оид ба тарафҳои алоқаманди корхона ва ҳамчунин, оид ба ҳамаи ҳамкориҳо ва додугирифтҳо бо тарафҳои алоқаманд, ки ба мо аён аст, эзоҳдиҳӣ намудем.

Директори кулли ЧСК «Телерадиоком»

Ҳайридинзод Ф.Н.

аудитории кофии муносибро, ки ҳамчун асос барои ифодакунии ақидаи мо хизмат кунанд, ҳосил мекунем. Хавфи ошкорнашавии таҳрифи муҳим дар натиҷаи амалҳои қаллобӣ зиёдтар аст, назар ба хавфи ошкорнашавии таҳрифи муҳим дар натиҷаи хатогиҳо, чунки амалҳои қаллобӣ метавонанд созишҳои ғайриқонуний, сохтакорӣ, гузаркунии (қасркунии) барқасдона, пешниҳоди ғалати иттилоот ё амали гузар кардан аз низоми назорати дохилиро дар бар гиранд;

- фаҳмиши низоми назорати дохилии барои аудит дахлдорро бо мақсади таҳияи тартиботи аудиторие, ки ба вазъиятҳо мувофиқат мекунанд, ҳосил мекунем, вале на бо мақсади ифодакунии ақида дар бораи самаранокии низоми назорати дохилии Корхона;
- ба муносибии сиёсати татбиқшавандаи баҳисобгирӣ ва асоснокии баҳодихии муҳосибӣ ва эзоҳдихии дахлдори иттилоот, ки роҳбарият амалӣ намудааст, баҳо медиҳем;
- хулосаро дар бораи муносибии аз ҷониби роҳбарият истифода бурдани фарзияи бефосилагии фаъолият ва дар асоси далелҳои аудитории ҳосилшуда – хулосаро дар бораи он мебарорем, ки оё номуайянии муҳим дар алоқамандӣ бо ҳодисаҳо ё шароитҳое, ки дар натиҷаи онҳо шубҳаҳои назаррас оид ба қобилияти Корхона ба давомдихии фаъолияти бефосилаи худ ҳосил шуда метавонанд, мавҷуд аст. Агар мо ба хулоса дар бораи мавҷудияти номуайянии муҳим биёем, мо дар ҳисоботи аудитории худ диққатро бояд ба эзоҳдихии дахлдори иттилоот дар ҳисоботи молиявӣ ҷалб кунем, ё ки, агар ин гуна эзоҳдихии иттилоот номувофиқ бошад, ақидаи худро дигаргун кунем. Хулосаҳои мо дар далелҳои аудиторие, ки пеш аз санаи ҳисоботи аудитории мо ҳосил шудаанд, асос меёбанд. Аммо ҳодисаҳо ё шароитҳои оянда метавонанд ба он оварда расонанд, ки Корхона қобилияти бефосила давом додани фаъолияти худро гум мекунад;

Мо ҳамкориҳои иттилоотиро бо шахсони масъули идоракунӣ амалӣ месозем, зимнан ба маълумоти онҳо ба ғайр аз ҳамаи дигар, иттилоотро дар бораи ҳаҷм ва муҳлатҳои аудит ва инчунин дар бораи қайдҳои назаррас аз рӯи натиҷаҳои аудит мерасонем, аз он ҷумла дар бораи камбудҳои назарраси низоми назорати дохилӣ, ки мо дар рафти аудит ошкор мекунем.

Роҳбари супориши аудит, ки дар ҳисоботи аудитори мустақили мазкур натиҷагирӣ кардааст

Директори ҶДММ “Адл консалтинг” Содиқов С.

Иҷозатномаи ВМ № 0000176 барои амали намудани фаъолияти аудиторӣ

Рақами иҷозатнома: - 05 – 077/23 аз 27 январи соли 2023

Рӯз ва муҳлати амали Иҷозатнома – то 27 январи соли 2028

Суроғаи ҳуқуқӣ: Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Исфара, кучаи И. Сомонӣ 17

Аттестати тахассусии аудитории Содиқов С.И. ВМ № 0000239 аз санаи 4 декабри соли 2017, бемуҳлат

Санаи пешниҳоди хулоса 06 майи соли 2024

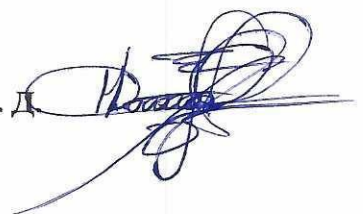
Ҳисобот дар бораи ҳолати молиявӣ

Бо сомони	Эъзоҳ	Ба санаи 31 декабри соли 2023	Ба санаи 31 декабри соли 2022
Дороиҳо	-	-	-
<i>Дороиҳои гайригардон</i>	-	-	-
Воситаҳои асосӣ	6	72 624 594	63 771 888
Дороиҳои гайримолдӣ	6	84 844	118 328
Дороиҳои биологӣ	6	2 316 710	689 879
Дороиҳои мавқуфгузошти андозӣ	12	605 774	813 253
<i>Ҳамагӣ дороиҳои гайригардон</i>		<u>75 631 922</u>	<u>65 393 347</u>
<i>Дороиҳои гардон</i>	-	-	-
Захираҳои молу масолах	8	20 471 855	21 513 769
Қарзҳои дебитории фуруш ва дигар	9	891 192	3 943 077
Воситаҳои пулӣ дар банк ва ҳазина	10	729 494	93 070
<i>Ҳамагӣ дороиҳои гардон</i>		<u>22 092 542</u>	<u>25 549 917</u>
Ҳамагӣ дороиҳо		<u>97 724 463</u>	<u>90 943 265</u>
Сармоияи худӣ ва уҳдадориҳо			
Сармоя ва захираҳои эҳтиётӣ	-	-	-
Сармоияи оинномавӣ	11	25 593 400	25 593 400
Тасҳеҳҳо вобаста ба азнавбаҳодиҳии воситаҳои асосӣ	11	-	736 593
Грантҳо	11	14 075 154	11 265 542
Захираҳои эҳтиётӣ	11	1 279 670	1 448 350
Ҷоидаи тақсимвашуда	13	38 055 431	33 894 504
<i>Ҳамагӣ сармоияи худӣ</i>		<u>79 003 655</u>	<u>72 938 389</u>
Уҳдадориҳои қўтоҳмуддат	-	-	-
Қарзҳои кредитории тичоратӣ ва дигар	14	18 720 808	18 004 876
<i>Ҳамагӣ уҳдадориҳои қўтоҳмуддат</i>		<u>18 720 808</u>	<u>18 004 876</u>
Ҳамагӣ сармоияи худӣ ва уҳдадорӣ		<u>97 724 463</u>	<u>90 943 265</u>

Хайридинзод Ф.Н.
Директори кулл

Давлатзода М. Д.
Сармуҳосиб

Ҳисобот дар бораи ҳолати молиявӣ бояд бо ҳамроҳии шарҳҳо, ки қисми ҷудонопазири ҳисоботи мазкур мебошад ва дар саҳифаҳои 12 - 36 омадаанд, якҷоя хонда шаванд.

Ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ

Бо сомони	Эъзоҳ	Барои давраи ба 31 декабри соли 2023 поёнефта	Барои давраи ба 31 декабри соли 2022 поёнефта
Даромад аз фурӯш	15	96 433 273	76 270 047
Арзиши аслии фурӯш	16	(85 093 196)	(62 462 475)
Ҷоидаи умумӣ		11 340 076	13 807 572
Хароҷотҳои маъмури	17	(8 601 743)	(10 068 590)
Хароҷотҳои тиҷоратӣ	18	1 199 413	1 205 391
Ҷоидаи амалиётӣ		3 937 746	4 944 373
Дигар даромадҳо (хароҷотҳо)	20	2 601 289	(555 828)
Даромад (Зарар) аз фарқиятҳои қурбӣ, ҳолис	19	(1 259 106)	1 172 971
Ҷоидаи то андозбандӣ		5 279 929	5 561 516
Хароҷотҳо/(даромадҳо) аз рӯйи андози ҷоида	21	(1 234 295)	(1 308 768)
Ҷоидаи соф/(зарар)		4 045 635	4 252 747
Даромади маҷмӯии дигар Ҷоида (зарар) аз тасҳеҳи баҳодихии воситаҳои асосӣ		736 593	2 256 389
Грантҳои гирифташуда Истехлоки грантҳои воситаҳои асосӣ		570 820	2 083 060
Ҷамағӣ даромади маҷмӯӣ/(зарар)		5 353 047	8 592 197

Хайридинзод Ф.Н.
Директори кулл

Давлатзода М. Д.
Сармухосиб

Ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ бояд бо ҳамроҳии шарҳҳо, ки қисми ҷудонопазири ҳисоботи
мазкур мебошад ва дар саҳифаҳои 12 - 36 омадаанд, якҷоя ҳама шаванд.

Ҳисобот дар бораи тағйирёбии сармоя

Бо сомонӣ	Сармояи оиннома вӣ	Сармояи иловагӣ (Грантҳо)	Тасҳеҳот оиди азнавбах оидиҳои воситаҳои асосӣ	Захира ҳои эҳтиётӣ	Ҷоидаи тақсимн ашуда	Ҳамагӣ
Бақия ба 31 декабри соли 2021	25 593 400	9 984 821	2 992 983	1 448 350	22 138 780	62 158 334
Тасҳеҳи ҳатоиҳои солҳои пеш					3 493 033	3 493 033
Бақия ба 1 январи соли 2022	25 593 400	9 984 821	2 992 983	1 448 350	25 631 813	65 651 366
Азнавбаҳодиҳии воситаҳои асосӣ			(2 256 389)		2 256 389	
Сармояи иловагӣ (грантҳо)		1 743 409			2 083 060	3 826 469
Истехлоки грантҳо		(462 688)				(462 688)
Суди сахмия					(329 505)	(329 505)
Ҷоидаи ҳолис барои давра					4 252 747	4 252 747
Бақия ба 31 декабри соли 2022	25 593 400	11 265 542	736 593	1 448 350	33 894 504	72 938 389
Тасҳеҳи ҳатоиҳои солҳои пеш						
Бақия ба 01 январи соли 2023	25 593 400	11 265 542	736 593	1 448 350	33 894 504	72 938 389
Сармояи иловагӣ (грантҳо)		3 380 432				3 380 432
Истехлоки грантҳо						
Азнавбаҳодиҳии воситаҳои асосӣ			(736 593)		736 593	
Суди сахмия					(1 360 800)	(1 360 800)
Тасҳеҳи сармояи иловагӣ				(168 680)	168 680	
Ҷоида (Зарар)-и ҳолис барои давраи ҳисоботӣ					4 045 635	4 045 635
Бақия ба 31 декабри соли 2023	25 593 400	14 075 154	-	1 279 670	38 055 431	79 003 655

Хайридинзод Ф.Н.
Директори кулӣ

Давлатзода М. Д.
Сармуҳосиб

Ҳисобот дар бораи тағйирёбии сармоя бояд бо ҳамроҳии шарҳҳо, ки қисми ҷудонопазири ҳисоботи
мазкур мебошад ва дар саҳифаҳои 12 - 36 омадаанд, якҷоя хонда шаванд.

Ҳисобот дар бораи ҳаракати воситаҳои пулӣ

Бо сомони	Барои давраи ба 31 декабри соли 2023 поёнефта	Барои давраи ба 31 декабри соли 2022 поёнефта
Ҳаракати воситаҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ:		
Даромад аз фурӯш	117 096 263	90 597 018
Дигар даромад аз фаъолияти амалиётӣ	4 117 086	3 574 359
Ҳамагӣ даромади воситаҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ	121 213 349	94 171 377
Арзиши аслии фурӯш	(81 722 797)	(53 250 593)
Пардохти маош ва андози иҷтимоӣ	(30 635 986)	(25 506 838)
Хароҷотҳои амалиётӣ пардохтшуда	(663 782)	(3 648 745)
Пардохти андоз аз ғоида	(1 006 442)	(950 838)
Пардохти дигар андозҳо	(6 421 187)	(7 920 303)
Дигар пардохтҳои амалиётӣ	(8 600)	(2 323 790)
Ҳамагӣ хориҷшавии воситаҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ	(120 458 794)	(93 601 107)
Воридот/(хориҷшавӣ)-и тозаи воситаҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ:	754 555	570 270
<u>Зиёдшавӣ (камшавӣ)-и ҳолиси воситаҳои пулӣ ва ҳамарзиши онҳо</u>	754 555	570 270
<i>Таъсири тағйирёбии қурби асъори хориҷӣ ба воситаҳои пулӣ ва ҳамарзиши онҳо</i>	<i>(118 131)</i>	<i>(536 796)</i>
Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзиши онҳо, дар аввали сол	93 071	59 596
Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзиши онҳо, дар охири сол	729 495	93 071

Хайридинзод Ф.Н.
Директори кулл

Давлатзода М. Д.
Сармуҳосиб

Ҳисобот дар бораи ҳаракати воситаҳои пулӣ бояд бо ҳамроҳии шарҳҳо, ки қисми ҷудонопазири ҳисоботи мазкур мебошад ва дар саҳифаҳои 12 - 36 омадаанд, яқоя ҳонда шаванд.

Шарҳ ба ҳисоботи молиявӣ

1. Маълумоти умумӣ доир ба Ҷамъият

РМА 020000817

Нишона: Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, ноҳияи Шохмансур, кучаи Бехзод 7А

ҶСК «Телерадиоком» дар соли 1991 таъсис шудааст. Муассисони Ҷамъият Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идоракунии амволи давлатӣ бо 95% сазмӣ ва шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон бо 5% сазмӣ мабошанд. Сармояи оинномавӣ Ҷамъият 25 593 400 (Бисту панҷ миллиону панҷсад наваду се ҳазору чорсад) сомони тоҷикӣ таъсис шудааст. Ҷамъият бо мақсади гирифтани фоида таъсис дода шудааст ва тибқи Оинномаи Ҷамъият фаъолиятҳои зеринро амалӣ мекунад:

- Расонидани хизматҳои алоқа
- Дигар фаъолиятҳои бо қонунгузорӣ манъ нашуда

Барои солҳои ба санаи 31 декабри 2023 ва 2022 поёнефта шумораи миёнаи кормандони Ҷамъият мувофиқан 1069 ва 1069 нафарро таъсис меод.

2. Мухити амалиётӣ

Ҳисоботи молиявӣ мазкур ягон тасхир, ки барои ҳалли номуайяни дар оянда лозим аст, дарбар намегирад. Тасхирҳои эҳтимоли ба ҳисобот метавонанд дар ҳамон давраи ворид карда шаванд, ки зарурияти инъикоскунии онҳо возеҳ мегардад ва баҳодиҳии бузургии он имконпазир мегардад.

3. Қоидаҳои пешниҳодкунии Ҳисоботи молиявӣ

Ҳисобот оид ба мувофиқат

Ҳисоботи молиявӣ мазкур мувофиқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (минбаъд – «СБҲМ») омода карда шудааст.

Заминаи пешниҳод

Ҳисоботи молиявӣ мазкур мувофиқи СБҲМ аз рӯи усули арзиши ибтидоӣ омода карда шудааст. Дар зер муқаррароти асосии Сиёсати ҳисобдор, ки ҳангоми оморасозии ҳисоботи молиявӣ мазкур истифода шудаанд, оварда шудаанд. Муқаррароти мазкури Сиёсати ҳисобдорӣ пайдарпай дар давраҳои дар ҳисобот омода татбиқ шудаанд, ба итисоии ҳолатҳои, ки дигар ҳал қайд шуда бошанд.

Ҳисоботи молиявӣ мазкур мувофиқи қоидаи баҳодиҳӣ аз рӯи арзиши ибтидоӣ омода карда шудааст.

Бефосилагии фаъолият

Ҳисоботи молиявӣ мазкур дар асоси фарзияи он ки Ҷамъият дар ояндаи наздик фаъолиятиро бефосила давом хоҳад дод, омода карда шудааст. Роҳбарият ва муассисон нияти дар оянда тақвим додани фаъолияти Ҷамъият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон доранд.

Асъори корбурд ва асъори пешниҳод

Барои Ҷамъият асъори корбурд ин асъори муҳити иқтисодӣ, ки дар он Ҷамъият фаъолияти худро амалӣ мекунад, мебошад. Асъори корбурд ва асъори пешниҳоди ҳисобот барои Ҷамъият, асъори миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон сомонӣ мебошад.

4. Қоидаҳои асосии Спёсати ҳисобдорӣ

Бозҳисобкунии асъори хориҷӣ

Асъори корбурд ва асъори пешниҳодӣ барои ҳисоботи мазкур асъори миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон - сомони мебошад.

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022
Курби 1 доллари ИМА	10.9571	10.2024
Курби 1 Евро	12.0944	10.8911
Курби 1 рубли русӣ	0.1217	0.1445

Амалиётҳо бо асъори хориҷӣ дар ибтидо бо асъори корбурд аз рӯи қурби асъор ба санаи амалиёт пазируфта мешаванд.

Дороиҳо ва ухдадорихои пулӣ, ки бо асъори хориҷӣ ифода ёфтаанд аз рӯи қурби фаврии асъори корбурд ба санаи ҳисоботӣ бозҳисобӣ мешаванд.

Ҳамаи фарқиятҳои қурбӣ дар Ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ инъикос меёбанд.

Моддаҳои ғайрипулӣ, ки дар асоси арзиши аввала (таърихӣ) бо асъори хориҷӣ баҳодихӣ мешаванд, аз рӯи қурби амалишавии санаи амалиётҳои аввала ҳисоб карда мешаванд. Моддаҳои ғайрипулӣ, ки дар асоси арзиши одилона бо асъори хориҷӣ баҳодихӣ мешаванд, аз рӯи қурби ба санаи муайянкунии арзиши одилона амалкунанда бозҳисобӣ карда мешаванд. Даромадҳо ё хароҷотҳо, ки дар натиҷаи бозҳисобии моддаҳои ғайримонетарӣ пайдо мешаванд, монанди даромад ё хароҷоти моддае, ки сабабгори пайдоиши фарқиятҳои қурбӣ гардидааст, эътироф карда мешаванд (фарқиятҳои қурби моддаҳо, ки даромадҳо ё хароҷотҳои онҳо дар таркиби даромади маҷмӯӣ дигар эътироф мешаванд, ҳамчунин дар таркиби даромади маҷмӯӣ дигар, ва оид ба моддаҳои даромадҳо ва хароҷотҳои дар таркиби ғайриодилонӣ зарар эътироф шаванда дар таркиби ғайриодилонӣ зарар пазируфта мешаванд).

Эътирофи даромад аз фуруш

Даромад аз фуруш дар он ҳолат эътироф мешавад, ки агар гирифтани манфиатҳои иқтисодӣ аз ҷониби Ҷамъият ҳамчун эҳтимолнок баҳодихӣ мешаванд ва агар даромад аз фуруш мумкин аст новобаста аз вақти амалишавии пардохт эҳтимолнок баҳо дода шавад. Даромад аз фуруш бо арзиши одилонии подоши гирифта ё гирифташаванда ба дарназардошти шартҳои пардохти дар шартнома муқаррар шуда баҳо дода мешавад.

Андозҳо

Андози ҷорӣ аз ғайриодилонӣ

Дороиҳо ва ухдадорихои андозӣ аз рӯи андоз аз ғайриодилонӣ ҷорӣ барои давраи ҳисоботӣ аз рӯи маблағҳое, ки барои гирифтани пардохт ба мақомоти андоз пешбини баҳо дода мешаванд. Меъёрҳои андоз ва қонунгузории андоз, ки барои ҳисобкунии маблағи мазкур истифода мешаванд, - ин меъёрҳо ва қонунгузорие, ки ба санаи ҳисоботӣ дар кишварҳои амалкунанда ва даромадгирандаи Ҷамъият қабул шудаанд ё воқеан қабул шудаанд.

Воситаҳои асосӣ

Воситаҳои асосӣ (таҷҳизот, иншоот, воситаҳои нақлиёт ва ғайра) дар Ҷамъият аз рӯйи арзиши ибтидоӣ бо тарҳи истехлоки ҷамъшуда ба ҳисоб гирифта мешаванд. Чунин арзиш, ҳамчунин, арзиши ивазкунии қисмҳои таҷҳизот ва хароҷотҳои вобаста ба қарзро дар ҳолатҳои лоиҳаҳои сохтмони дарозмуддат, агар шартҳои эътироф иҷро шуда бошанд, дарбар мегирад. Зимни зарурияти ивази ҷузъҳои таркибии назарраси воситаҳои асосӣ дар муддати муайяни вақт Ҷамъият эътирофи қисмҳои ивазшавандаро қатъ мекунад ва қисмҳои навро мувофиқи муҳлати истифодабарии фойданок ва истехлок эътироф мекунад. Зимни гузаронидани азназаргузаронии техникии асосӣ, хароҷотҳои вобаста ба он дар арзиши тавозунии воситаҳои асосӣ пазируфта мешаванд, агар қоидаҳои эътирофкунӣ риоя карда шаванд. Ҳамаи дигар хароҷотҳо барои таъмир ва нигоҳубини техники дар таркиби Ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ дар лаҳзаи пайдоиш пазируфта мешаванд.

Истехлоки воситаҳои асосӣ аз рӯйи усули хаттии мунтазам ҳисоб карда мешавад. Муҳлати фойданоки истифодабарии воситаҳои асосӣ тибқи талаботҳои СБҲМ муайян карда мешавад.

Қаъкунии эътирофи воситаҳои асосии қаблан эътирофшуда ё қисми назарраси онҳо зимни хориҷшавии онҳо дар ҳолате, ки аз онҳо дар оянда гирифтани манфиатҳои иқтисодӣ аз истифодабарӣ ё хориҷшавӣ дар назар донда нашудааст, рӯй медиҳад. Даромад ё хароҷот, ки дар натиҷаи соқиткунии дорой пайдо мешаванд (ҳамчун фарқияти воридоти тоза аз хориҷшавӣ ва арзиши тавозунии дорой муайяншаванда), ба таркиби Ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ барои он даврае, ки дар он эътирофи дорой қатъ гардида буд, дохил карда мешавад.

Дороиҳои ғайримоддӣ

Дороиҳои ғайримоддии алоҳида дастрас шуда, зимни пазириши аввала бо арзиши ибтидоӣ баҳодода мешаванд. Арзиши ибтидоии дороиҳои ғайримоддии ҳангоми яқҷояшавии бозоргонӣ дастрас шуда, арзиши одилонаи онҳо ба санаи харид мебошанд. Баъди пазириши аввала дороиҳои ғайримоддӣ аз рӯйи арзиши ибтидоӣ бо тарҳи истехлоки ҷамъшуда ва зарарҳои ҷамъшуда аз беқадршавӣ ба ҳисоб гирифта мешаванд. Дороиҳои ғайримоддии дар дохили Ҷамъият истеҳсол шуда, ба истиснои хароҷотҳои дороикунонидашуда барои коркарди маҳсулотҳо дорой кунонида намешаванд ва хароҷоти мазкур дар ҳисобот оид ба даромади маҷмӯӣ соли ҳисоботие, ки дар он пайдо шудааст, бурда мешавад.

Муҳлати истифодабарии фойданоки дороиҳои ғайримоддӣ метавонанд маҳдуд ва ё номаҳдуд бошанд.

Дороиҳои ғайримоддии муҳлати истифодабарии фойданокашон номаҳдуд истехлок карда намешаванд, масалан некбинӣ(гудвил). Тибқи СБММ 36 Ҷамъият бояд чунин дороиҳоро ба беқадршавӣ бо роҳи муқоисаи арзиши барқароршавандаи он бо арзиши тавозунии он дар ҳолатҳои зерин озмоиш намояд:

а) харсол; ва ҳамчунин,

б) хар бор, ки аломатҳои беқадршавии чунин дороиҳои ғайримоддӣ падидор мешавад.

Дороиҳои ғайримоддии муҳлати истифодабарии фойданокашон маҳдуд дар муддати ин муҳлат истехлок карда мешаванд ва ҳамчунин ба беқадршавӣ баҳодихӣ мешаванд, агар аломатҳои беқадршавӣ мавҷуд бошад. Давра ва усули ҳисобкунии истехлоки ингуна дороиҳои ғайримоддӣ ақаллан як маротиба дар охири харсоли ҳисоботи азнавида мешавад. Тағйирёбии муҳлати истифодабарии фойданок ё ҳосияти истеъмоли манфиатҳои ояндаи иқтисодӣ дар дорой мавҷуда дар ҳисоботи молиявӣ ҳамчун тағйироти давра ё усули ҳисобкунии истехлок, вобаста ба ҳолат ҳисобида шуда, ҳамчун тағйирёбии қиматҳои баҳой ба ҳисоб гирифта мешавад. Хароҷотҳои истехлокии дороиҳои ғайримоддии муҳлати истифодабарии фойданокашон маҳдуд дар Ҳисобот дар бораи

даромади маҷмӯӣ дар ҳамон намуди хароҷотҳо бурда мешаванд, ки онҳо ба вазифаи дорони ғайримоддӣ мувофиқат мекунанд.

Бекурбшавии воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ

Дар охири ҳар як давраи ҳисоботӣ корхона мавҷудияти ҳама гуна аломатҳоеро арзёбӣ мекунад, ки аз бекурбшавии эҳтимолии арзиши ҷорӣ воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ шаҳодат медиҳанд. Агар ягон чунин нишона муайян карда шавад, барои муайян кардани он ки оё дар арзиши подошшаванда дороиҳо ягон бекурбшавӣ вучуд дорад, баҳодихӣ гузаронида мешавад. Дар ҳолати имконнопазирии ҳисоб кардани маблағи подошшаванда барои дорони инфиродӣ, корхона маблағи подошшавандаи воҳиди тавлидкунандаи пулро, ки дороиҳо ба он тааллуқ дорад, муайян мекунад.

Агар арзиши подошшавандаи дороиҳо (ё воҳиди тавлидкунандаи пул) аз арзиши тавозунии он камтар ҳисоб карда шавад, пас арзиши тавозунии дороиҳо (ё воҳиди тавлидкунандаи пул) ба арзиши подошшавандаи дороиҳо кам карда мешавад. Зарар аз бекурбшавӣ фавран ҳамчун хароҷот эътироф карда мешавад, ба шарте ки дорони асосӣ (замин, биноҳои ғайр аз амволи сармоягузорӣ ё таҷҳизот) бо маблағи аз нав баҳодихишуда баҳо дода нашуда бошад. Дар ин ҳолат, зарар аз бекурбшавӣ ҳамчун камшавии захираи дахлдори азнавбаҳодихӣ эътироф карда мешавад.

Агар пас аз бекурбшавӣ зарар аз бекурбшавӣ бозпас гардад, арзиши тавозуни дороиҳо (ё воҳиди тавлидкунандаи пул) то баҳисобгирии аз нав дида баромадашудаи арзиши подошшавандаи он зиёд карда мешавад, аммо ба тавре ки арзиши тавозуни зиёдшуда аз арзиши тавозуни муайяншуда зиёд набошад ва дар солҳои қаблӣ бекурбшавӣ (ё воҳиди тавлидкунандаи пул) эътироф нашуда бошад. Бозпаси зарар аз бекурбшавӣ фавран дар ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ танҳо дар сурате эътироф карда мешавад, ки агар дорони дахлдор бо арзиши аз нав баҳогузори ба ҳисоб гирифта нашавад, дар ин ҳолат бозпас гирифтани зарари бекурбшавӣ ҳамчун афзоиши азнавбаҳодихӣ баррасӣ карда мешавад.

Ҳангоми аз ҳисоб баровардани воситаҳои асосӣ, ки ба захираи азнавбаҳодихӣ воситаҳои асосӣ дохил карда шудаанд, маблағҳои мувофиқ ба ғайри тақсимнашуда гузаронида мешаванд.

Кумаки моддии (Субсидия) давлатӣ

Кумаҳои моддии давлатӣ вақте эътироф карда мешаванд, ки кафолати оқилона дар бораи иҷро шудани тамоми шартҳои барои гирифтани кумаки моддӣ зарурӣ мавҷуд аст.

Кумаҳои моддии давлатӣ дар ғайри зарар мунтазам дар давраҳои, ки корхона хароҷоти дахлдореро, ки подошӣ онҳо пешбинӣ шудааст, ҳамчун хароҷот эътироф мекунад, эътироф карда мешаванд. Аз ҷумла, кумаки моддӣҳои давлатӣ, ки шартҳои асосии онҳо уҳдадории корхона оид ба харид, сохтан ё ба тариқи дигар ба даст овардани дороиҳои дарозмуддат мебошад, дар ҳисобот дар бораи ҳолати молиявӣ ҳамчун даромади мавқуфгузошташуда эътироф карда мешаванд ва сипас дар ғайри зарар аз рӯи асоси мунтазам ва оқилона дар тӯли муҳлати ғайриданҳои дороиҳои марбут даромад эътироф карда мешаванд.

Кумаки моддӣҳои ҳукуматӣ, ки хароҷот ё хароҷоти қаблан гирифташуда ё дар шакли кумаки молиявӣ расонидашударо подошӣ мекунад, ки ба хароҷоти оянда намерасанд, ба ғайри зарар дар даврае, ки онҳо ҳуқуқ пайдо мекунад, ҳамроҳ карда мешаванд.

Манфиатҳои иқтисодии гирифтани қарзҳои давлатӣ аз рӯи меъёрҳои хурдтар аз меъёри бозорӣ ҳамчун кумаки моддӣ давлатӣ ба андозаи фарқияти байни маблағи воридоти қарз ва арзиши одилонаи он, ки аз рӯи қурби бозорӣ ҳисоб карда шудаанд, эътироф карда мешаванд.

Хароҷотҳои қарзӣ

Хароҷотҳои қарзии бевоситаи вобаста ба харид, сохтмон ё истеҳсоли дороие, ки ба таври ҳатмӣ муддати вақти назаррасро барои омодакунии он барои истифода ё фурӯш мувофиқи ниятҳои Ҷамъият талаб мекунад, ҳамчун қисми арзиши ибтидоии ин дорой дорикунандаи мешавад. Ҳамаи дигар хароҷотҳои қарзӣ ба хароҷотҳои ҷорӣ дар ҳамон

даврае, ки дар он сарф шудаанд, бурда мешаванд. Харочотҳои қарзӣ ба худ пардохти ғоизҳо ва дигар харочотҳои бурдаи Ҷамъиятро вобаста ба ин қарзҳо дар бар мегирад.

Воситаҳои молиявӣ

Эътирофи ибтидоӣ ва баҳодихӣ

Корхона дороиҳо ва уҳдадорҳои молиявӣ худро бо арзиши одилона баҳодихӣ менамояд. Дар ҳолати дороиҳо ва уҳдадорҳои молиявӣ бо арзиши одилона ба воситаи ғоиза ё зарар баҳодихӣ наshawанда, харочоти марбут ба муомилот бевосита ба харид ва ё барориши дороиҳо ва уҳдадорҳои молиявӣ ба истиснои қарзи дебитории тижоратӣ бурда мешавад.

Аммо, агар арзиши одилонаи дорои ё уҳдадорҳои молиявӣ ҳангоми эътирофи ибтидоӣ аз нархи муомилот фарқ кунад (ба истиснои қарзи дебитории тижоратӣ), корхона бояд арзиши одилонаро ҳангоми эътирофи ибтидоӣ истифода барад, вақте ки он ба нархи муомилот баробар аст, корхона бояд омилҳои мушаххаси муомилот ва дороиҳо ё уҳдадорҳо ба инобат гирад.

Сарфи назар аз талаботи дар боло зикршуда, ба истиснои қарзҳои дебитории тижоратӣ, ҳангоми эътирофи ибтидоӣ, корхона қарзи дебитории тижоратиро бо нархи муомилот (тавре ки дар СБҶМ 15 муайян шудааст) чен мекунад, агар қарзи дебитории тижоратӣ мутобиқи СБҶМ 15 ҷузъи муҳими молиявиро дар бар нагирад (ё вақте ки корхона мувофиқи СБҶМ 15 амалан мувофиқи мақсад буданро истифода мебарад).

Баҳодихии минбаъдаи дороиҳои молиявӣ

Пас аз эътирофи ибтидоӣ, корхона дороиҳои молиявиро ба намудҳои асосии зерин тасниф мекунад:

- (а) дороиҳои молиявие, ки бо арзиши истеҳлоқшуда чен карда шудааст;
- (б) дороиҳои молиявие, ки бо арзиши одилона тавассути даромади маҷмӯии дигар чен карда мешавад (ДМД);
- (в) Дороиҳои молиявӣ бо арзиши одилона тавассути ғоиза ё зарар.

Баҳодихии минбаъдаи уҳдадорҳои молиявӣ

Пас аз эътирофи ибтидоӣ, Корхона уҳдадорҳои молиявиро аз рӯи таснифоти онҳо баҳо медиҳад:

Корхона ҳамаи уҳдадорҳои молиявиро баъдан ҳамчун бо арзиши истеҳлоқшуда ҳисоб карда шаванда тасниф мекунад, ба истиснои:

а) уҳдадорҳои молиявие, ки бо арзиши одилона тавассути ғоиза ё зарар ҳисоб карда мешаванд. Чунин уҳдадорҳо, аз ҷумла воситаҳои маҳсулӣ, ки уҳдадорҳо мебошанд, баъдан бо арзиши одилона чен карда мешаванд;

б) уҳдадорҳои молиявие, ки ҳангоми интиқоли дороиҳои молиявӣ ба талаботи қатъ кардани эътироф мувофиқат намекунад ё ҳангоми татбиқи принципи ҷалби давомдор ба вучуд меоянд;

в) шартномаҳои кафолати молиявӣ ва уҳдадорҳо оид ба додани қарз бо ғоизи паस्तтар аз бозор. Пас аз эътирофи ибтидоӣ, ин гуна шартномаҳо минбаъд бо маблағи баландтарин аз дар зер омада чен карда мешаванд:

- i. маблағи ташкилдодаи захираи баҳой барои зарари корхона ва
- ii. маблағи дар аввал эътирофшуда (дориҳои молиявие, ки ба истиснои қарзҳои дебитории тижоратӣ) бо тарҳи ҳангоми зарурият маблағи даромади маҷмӯӣ мутобиқи қоидаҳои дар СБҶМ 15 эътирофшуда;

(г) уҳдадорҳо оид ба додани қарз бо меъёри паस्तтар аз бозор. Барорандаи чунин уҳдадорӣ (агар банди (а) татбиқ нагардида бошад) баъдан онро дар сатҳи баландтар чен мекунад:

- (i) маблағи захираи беқурбшавӣ, ки тибқи меъёрҳои беқурбшавӣ дар СБҶМ 9 муайян карда шудааст ва

(ii) маблағи ибтидоӣ эътирофшуда (дороиҳои молиявӣ ба истисноӣ қарзҳои дебитории тижоратӣ) бо тарҳнамоии, агар лозим бошад, маблағи ҷамъшудаи даромаде, ки тибқи принципҳои СБҲМ 15 эътироф шудааст.

д) ҷубронпулии шартӣ, ки аз ҷониби харидор ҳангоми яқҷояшавии қорхонаҳо, ки СБҲМ 3 татбиқ мешавад, эътироф карда мешавад. Чунин ҷубронпулии шартӣ минбаъд бо арзиши одилона баҳодихӣ карда мешавад ва тағйирёбии он дар таркиби фоида ё зарар эътироф мешавад.

Имконияти муайян кардани уҳдадорӣ молиявӣ бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар.

Қорхона ҳангоми эътирофи ибтидоӣ уҳдадорӣ молиявиро ҳамчун аз рӯи арзиши одилона тавассути фоида ё зарар баҳодихӣ шаванда бебоҳғашт муайян менамояд, вақте ки аз он ҷониби СБҲМ 9 иҷозат дода шудааст ё вақте ки он боиси маълумоти бештар мувофиқ мегардад, зеро яке аз:

а) номутобиқатии баҳодихӣ ё эътирофро (баъзан ҳамчун “номувофиқии баҳисобгирии муҳосибӣ” номида мешавад) аз байн мебарад ё ба таври назаррас қоҳиш медиҳад, ки дар акси ҳол дар натиҷаи дар асоси гуногун баҳодихии дороиҳо ё уҳдадориҳо ё эътирофи фоидаҳо ва зарарҳо ба вучуд меояд; ё

(б) Аз ҷониби қорхона уҳдадориҳои молиявӣ ё дороиҳои ва уҳдадориҳои молиявӣ идора карда мешавад ва натиҷаҳои он дар асоси арзиши одилона мувофиқи ҳуҷҷати идоракунии ҳавфҳо ё стратегияи сармоягузорӣ чен карда мешаванд ва маълумот дар бораи қорхона дар ин асос ба қормандони калидии роҳбарикунанда пешниҳод карда мешавад, ба монанди шӯрои директорон ва директори генералии қорхона.

Қатъи эътирофи дороиҳои молиявӣ

Қорхона дороиҳои молиявиро танҳо дар ҳолатҳои зерин қатъи эътироф мекунад:

(а) ҳуқуқи шартномавӣ ба селай пулӣ аз дороиҳои молиявӣ ба охир мерасад ё

(б) он дороиҳои молиявиро интиқол медиҳад ва интиқол барои қатъ кардани эътироф ҳуқуқ дорад;

Қорхона дороиҳои молиявиро интиқол медиҳад, агар:

(а) ҳуқуқҳои шартномавиро барои гирифтани селай пул аз дороиҳои молиявӣ интиқол медиҳад ё

(б) ҳуқуқҳои шартномавӣ оид ба гирифтани селай пулро аз дороиҳои молиявӣ нигоҳ медорад, аммо уҳдадорӣ шартномавӣ оид ба пардохти селай пулро ба як ё якчанд гиранда мутобиқи шарту шартҳои дар поён овардашуда ба душ мегирад.

Қорхона ҳуқуқҳои шартномавӣ оид ба гирифтани селай пул аз дороиҳои молиявӣ («дороиҳои ибтидоӣ») нигоҳ медорад, аммо уҳдадорӣ шартномавӣ оид ба пардохти ин селай пулро ба як ё якчанд субъект («баҳрабардорони ниҳой») ба душ мегирад, қорхона ин амалиётро баррасӣ мекунад. ҳамчун интиқоли дороиҳои молиявӣ, агар ва танҳо дар сурати иҷро шудани ҳамаи се шартҳои зерин:

- а. агар он аз дороиҳои ибтидоӣ маблағи муодил нагирад, аз қорхона талаб карда намешавад, ки маблағҳоро ба гирандагони ниҳой пардохт кунад. Пешпардохти кӯтоҳмуддат аз ҷониби субъекти хоҷагидор бо ҳуқуқи пурра ситонидани маблағи пешниҳодшуда бо иловаи фоидаҳои ҳисобшуда аз рӯи меъёри бозорӣ ин шартро вайрон намекунад.
- б. тибқи шартҳои шартномаи интиқол ба субъект фуруш ё ба ғарав гузоштани дороиҳои ибтидоӣ, ба истисноӣ ғарав, ба гирандагони ниҳойи вобаста ба уҳдадорӣ пардохти селай пул манъ аст.
- с. аз қорхона талаб карда мешавад, ки ҳама гуна селай пулро, ки аз номи баҳрабардорони ниҳой ҷамъоварӣ мекунад, бидуни таъхири ҷиддӣ интиқол диҳад. Илова бар ин, ба қорхона иҷозат дода намешавад, ки чунин селай пулро, ба истисноӣ сармоягузорӣ ба пули нақд ё муодили пули нақд (тавре ки дар СБМ 7 Ҳисобот оид ба селай пул муайян карда шудааст) дар давоми давраи ҳисоббаробаркунии кӯтоҳ аз санаи ҷамъоварӣ то санаи талабшудаи пардохт ба бенефитсиарҳои ниҳой аз нав сармоягузорӣ кунад ва фоидаҳо аз чунин сармоягузориҳо ба баҳрабардорони ниҳой интиқол дода мешаванд.

Ҳангоми интиқоли дороии молиявӣ, корхона то ҷӣ андоза хавфҳо ва ғоидахоро аз моликии дороии молиявиро нигоҳ медорад, арзёбӣ мекунад. Аз ҷумла:

а. агар Корхона асосан тамоми хавфҳо ва мукофотҳои марбут ба моликияти дороии молиявиро интиқол диҳад, корхона дороии молиявиро қатъ мекунад ва ҳама гуна ҳуқуқ ва уҳдадориҳоеро, ки дар ҷараёни интиқол ба вучуд омадаанд ё нигоҳ дошта мешаванд, алоҳида ҳамчун дороиҳо ё уҳдадориҳо эътироф мекунад.

б. агар корхона тамоми хавфҳо ва мукофотҳои марбут ба моликии дороии молиявиро дар худ нигоҳ дорад, корхона эътирофи дороии молиявиро идома медиҳад.

в. агар Корхона тамоми хавфҳо ва мукофотҳои марбут ба моликии дороии молиявиро надидад ё нигоҳ надорад, Корхона муайян мекунад, ки оё назорати дороии молиявиро нигоҳ доштааст ё на. Дар ин маврид:

i. агар корхона назоратро дар ихтиёр нигоҳ надошта бошад, дороии молиявиро қатъ мекунад ва ҳама гуна ҳуқуқ ва уҳдадориҳои ҳангоми интиқол ба вучуд омада ё нигоҳ дошташударо ҳамчун дороиҳо ё уҳдадориҳо алоҳида эътироф мекунад.

ii. Агар корхона назоратро нигоҳ дошта бошад, вай эътироф кардани дороии молиявиро то андозае идома медиҳад, ки ҳиссаи он дар дороии молиявӣ боқӣ мемонад.

Интиқоли хавфҳо ва мукофотҳо бо роҳи муқоисаи хавфи корхона пеш аз интиқол ва пас аз интиқол бо тағйирёбии ҳаҷм ва муҳлатҳои селай пулӣ софи дороии интиқолшуда арзёбӣ карда мешавад. Корхона асосан тамоми хавфҳо ва мукофотҳои марбут ба моликии дороии молиявиро нигоҳ медорад, агар дучори тағйирёбии арзиши ҷорӣ селай пулӣ оянда аз дороии молиявӣ дар натиҷаи интиқол ба таври ҷиддӣ тағйир наёбад (масалан, зеро корхона дороии молиявиро мувофиқи созишнома оид ба бозхаридани он бо нархи муқарраршуда ё нархи фуруш бо иловаи даромади кредитор ихтиёрдорӣ кардааст). Корхона асосан тамоми хавфҳо ва мукофотҳои моликии дороии молиявиро интиқол додааст, агар дучоршавӣ ба ҷунин ноустувории он нисбат ба тағйирёбии умумӣ арзиши ҷорӣ селай пулӣ оянда, ки бо дороии молиявӣ алоқаманд аст, дигар муҳим набошад (масалан, зеро корхона дороии молиявиро барои баррасии танҳо имкони бозхаридан бо арзиши одилона дар вақти харид ё интиқоли ҳиссаи қомилан мутаносиби селай пул аз дороии молиявӣ қалонтар тибқи созишнома, ба монанди маблағгузории муштарак дар қарз, ки ба шартҳои дар боло зикршуда қонеъ мекунад, ихтиёрдорӣ кардааст.).

Ақсар вақт маълум аст, ки оё корхона тамоми хавфҳо ва мукофотҳои моликиро интиқол додааст ё нигоҳ доштааст ва ҳаҷ гуна ҳисоб қардан лозим нест. Дар ҳолатҳои дигар, ҳисоб ва муқоисаи хавфи корхона ба хавфи тағйирёбии арзиши ҷорӣ селай пул дар оянда пеш аз интиқол ва пас аз интиқол зарур аст. Ҳисоб ва муқоиса бо истифода аз меъёри тахфиф, ки ба меъёри ғоизии бозорӣ мувофиқ аст, ҳамчун меъёри дисконт анҷом дода мешавад. Ҳама вариантҳои имқонпазири селай пулӣ бо таваҷҷӯҳи бештар ба натиҷаҳо, ки эҳтимоли рух додани онҳо бештаранд, баррасӣ карда мешаванд.

Назорати идомаи дороии интиқолшуда аз ҷониби корхона аз қобилияти интиқолдиҳанда барои фуруши дороиҳо вобаста аст. Агар қабулқунанда қобилияти амалии фуруши дороиро ба шахси сеюми ба ҳам алоқаманд надошта бошад ва метавонад ин қобилиятро ба таври яққониба бидуни зарурати ҷорӣ қардани маҳдудиятҳои иловагӣ барои интиқол истифода барад, корхона ҳаҷ гуна назоратро нигоҳ намедорад. Дар ҳама ҳолатҳои дигар, корхона назоратро нигоҳ медорад.

Қатъ қардани эътирофи уҳдадори молиявӣ

Корхона уҳдадориҳои молиявиро (ё як қисми уҳдадориҳои молиявиро) аз ҳисоботи дар бораи ҳолати молиявӣ худ ҳангоми ва танҳо ҳангоме, ки он қатъ шудааст, яъне ҳангоми иҷрои шудани уҳдадориҳои дар шартнома пешбинишуда, бекор шудан ё ба охир расидан, ҳориҷ мекунад.

Муқоидилаи байни қарзгирандаи мавҷуда ва қарздиҳандаи воситаҳои қарзӣ бо шартҳои ҳеле гуногун ҳамчун иҷро қардани уҳдадори молиявӣ ибтидоӣ ва эътирофи уҳдадори нави молиявӣ баррасӣ карда мешавад. Ба ҳамин монанд, тағйироти назаррас дар шартҳои уҳдадори молиявӣ мавҷуда ё як қисми он (вобаста аз он ки бо сабаби мушқилоти молиявӣ қарздор ба амал омадааст ё не) ҳамчун иҷро қардани уҳдадори молиявӣ ибтидоӣ ва эътирофи уҳдадори нави молиявӣ баррасӣ карда мешавад.

Фарқи байни арзиши тавозунии ухдадорихои молиявӣ (ё як қисми ухдадорихои молиявӣ) қатъшуда ё ба тарафи дигар додашуда ва ҷуброни пардохтшуда, аз ҷумла ҳама гуна дороиҳои ғайрипулӣ, ухдадорихои интиқолшуда ё қабулшуда дар ғайри зарар эътироф карда мешавад.

Агар Корхона як қисми ухдадорихои молиявиро бозхарад, Корхона бояд арзиши тавозунии қаблӣ ухдадорӣ молиявиро дар байни қисме, ки эътироф шуданаш идома дорад ва қисме, ки аз ҳисоб бароварда мешавад, дар асоси арзиши нисбии одилонаи ин қисмҳо дар сана тақсим кунад. Фарқи байни (а) арзиши тавозунӣ, ки ба қисмати қатъшуда ҷудо карда шудааст ва (б) подошпулӣ пардохташуда, аз ҷумла ҳама гуна дороиҳои ғайримонетарӣ интиқолшуда ё ухдадорихои қабулшуда, барои қисми эътирофнашуда дар ғайри зарар эътироф карда мешавад.

Дар ҳар як санаи ҳисоботӣ, Корхона баҳо медиҳад, ки оё ягон нишонае вуҷуд дорад, ки дорои молиявӣ ё гурӯҳи дороиҳои молиявӣ корхона метавонад беқурб шуда бошад. Дорои молиявӣ ё гурӯҳи дороиҳои молиявӣ метавонад беқурб гардад, агар ва танҳо дар сурати мавҷуд будани далели бозғирӣ беқурбшавӣ дар натиҷаи яке аз як қатор ҳодисаҳо, ки пас аз эътирофи ибтидоӣ («ҳодисаи зараровар») ба амал омадаанд, ки метавонад ба таври мӯътамад ҷен карда шавад, селай пешбинишудаи пулӣ ояндаи дороиҳои молиявӣ ё гурӯҳи дороиҳои молиявӣ. Нишондиҳандаҳои беқурбшавӣ метавонанд аз он иборат бошанд, ки қарздор ё Корхона қарзӣ мушкилоти муфлисшавиро аз сар гузаронад ва қобилияти пардохти қарзро надошта бошад ё аз пардохти ғайри қарзӣ асосӣ, инчунин эҳтимолияти муфлисшавӣ ва раванди барҳамдиҳӣ ё таҷдиди сохтори молиявиро дар бар гирад. Илова бар ин, чунин нишондодҳо нишондодҳои мушоҳидашавандаро дар бар мегиранд, ки қарздор саҳеҳӣ ҷеншавӣ селай пешбинишудаи пул аз воситаҳои молиявӣ, аз ҷумла, тағйирёбии қарзҳо ё шароити иқтисодӣ, ки аз пардохт накардани қарзҳо вобастаанд.

Корхона захираи талафоти қарзро барои дорои молиявӣ, ки аз рӯи дорои шартномавӣ ё ухдадорӣ қарзӣ арзёбӣ мешавад, инчунин шартномаи қарз молиявиро, ки ба он талаботи беқурбшавӣ истифода мешавад, эътироф мекунад.

Мақсади беқурбшавӣ эътироф намудани талафоти қарзӣ дар тӯли умри интизоршаванда аз рӯи ҳамаи воситаҳои молиявӣ, ки хавфи қарзӣ аз лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ ба таври назаррас афзоиш ёфтааст, новобаста аз он ки онҳо ба таври инфиродӣ ё ба таври дастаҷамъӣ баҳо дода шудаанд, бо назардошти ҳама маълумоти асоснок ва қобили дастгирӣ, аз ҷумла, маълумоти ояндадор мебошад.

Корхона ҳамеша талафоти қарзӣ пешбинишударо ба андозаи баробар ба талафоти кредитӣ пешбинишуда дар тӯли тамоми муҳлати дорои молиявӣ барои:

а. Қарзҳои дебиторӣ тичоратӣ ё дороиҳои шартномавӣ, ки аз амалиётҳои таҳти амали СБҲМ 15 қарор гиранда бармеоянд ва:

І. дорои ҷузъи назарраси маблағгузори мутобики СБҲМ 15 нест (ё вақте ки корхона мувофиқи амалӣ ба СБҲМ 15-ро татбиқ мекунад); ё

II. дорои ҷузъи назарраси молиявӣ мувофиқи СБҲМ 15 мебошад, агар корхона дар сиёсати баҳисобгирӣ худ барои ҷен қардани захираи талафоти баробар ба талафоти пешбинишудаи қарзӣ дар давраи амали онро интихоб кунад. Ин сиёсати баҳисобгирӣ ба ҳамаи чунин қарзҳои дебиторӣ тичоратӣ ё дороиҳои шартномавӣ татбиқ мешавад, аммо метавонад ба қарзҳои дебиторӣ тичоратӣ ва дороиҳои шартномавӣ алоҳида татбиқ карда шавад.

(б) қарзӣ дебиторӣ аз рӯи иҷора, ки дар натиҷаи амалиётҳои таҳти амали СБҲМ 16 қарор гиранда пайдо мешаванд.

Дороиҳои молиявӣ бо арзиши истехлокшуда ҳисоб карда шаванда

Корхона нишондиҳандаҳои беқурбшавӣ дороиҳои молиявиро, ки бо арзиши истехлокшуда ҳисоб менамояд ва баҳо медиҳад, агар онҳо нисбат ба гурӯҳбандӣ ба таври инфиродӣ муҳим ё ба таври инфиродӣ ночиз бошанд. Агар корхона далелҳои оқилонаи мавҷуд набудани беқурбшавӣ, сарфи назар аз назаррас будани муайян кунад, дороиҳо ба гурӯҳи дороиҳои молиявӣ бо хусусиятҳои яхелаи хавфи кредитӣ дохил карда мешаванд ва баъдан барои муайян қардани мавҷудияти ягон аломати беқурбшавӣ дар маҷмӯъ баррасӣ карда мешаванд. Дороиҳои ба таври инфиродӣ ҳамчун беқурбшавӣ арзёбӣшуда ба арзёбии умумии беқурбшавӣ корхона дохил карда намешаванд.

Ҳангоми мавҷуд набудани далели бозътимоди талафоти бекурбшавӣ, маблағи зарар ҳамчун фарқияти байни арзиши тавозунӣ ва селашои пешбинишудаи пул дар оянда эътироф карда мешавад (ба истиснои зарари қарзии оянда, ки ҳанӯз ба амал наомадааст).

Арзиши ҷорӣ селай пул дар оянда аз рӯи меъёри фоизии аслии самаранокӣ дороии молиявӣ дисконт карда мешавад. Агар меъёри фоизии қарзҳо тағйирёбанда бошад, пас меъёри дисконт барои ҳисоб кардани талафоти бекурбшавӣ меъёри фоизии ҷорӣ мебошад.

Арзиши тавозунии дороиҳо тавассути ҳисоби захиравӣ кам карда мешавад ва маблағи зарар ба ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ илова карда мешавад. Даромади фоизӣ аз арзиши тавозунии камшуда дар асоси меъёре, ки барои тахфиф кардани селай пул дар оянда бо мақсади чен кардани талафоти бекурбшавӣ истифода мешавад, ҳисоб карданро идома медиҳад. Даромади фоизӣ ба даромади молиявӣ дар ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ дохил карда мешавад. Қарзҳо дар якҷоягӣ бо захираҳои дахлдор ба ҳисобот дар бораи ҳолати молиявӣ дохил карда намешаванд, агар далели ситонидани онҳо вучуд надошта бошад ва ҳамаи қоғазҳои қиматноки мавҷуда ба қорхона фурухта ё дода шуда бошанд. Агар дар давраи минбаъда маблағи зарари тахминӣ бекурбшавӣ дар натиҷаи ҳодисае, ки пас аз эътирофи бекурбшавӣ ба вуқӯъ пайваст, зиёд ё кам шавад, маблағи зарари эътирофшудаи бекурбшавӣ бо роҳи ислоҳи ҳисоби захиравӣ зиёд ё кам карда мешавад. Ҳангоми аз ҳисоб баровардани минбаъдаи дороии молиявӣ маблағи ҷуброншаванда ҳамчун кам кардани хароҷоти молиявӣ дар ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ эътироф карда мешавад.

Сармоягузориҳои молиявӣ

Қорхона ҳар сол арзёбии нишондиҳандаҳои бекурбшавии сармоягузориҳо мегузаронад.

Агар сармоягузорӣ дар воситаҳои ҳиссавӣ бошад, пас далели бозътимоди бекурбшавӣ коҳиши назаррас ва пайвастаи арзиши одилонаи сармоягузорӣ аз арзиши он хоҳад буд. Назаррасӣ бо муқоисаи арзиши аслии харид чен карда мешавад, пайваста маънои муқоисаро бо даврае дорад, ки дар он коҳиш аз арзиши аслии харид ба амал омадааст. Ҳангоми мавҷуд будани далелҳои назарраси бекурбшавӣ, маблағи зарари ҷамъшуда, ки ҳамчун фарқияти байни арзиши тавозунӣ ва арзиши одилонаи ҷорӣ ҳисоб карда мешавад, бо назардошти ҳар гуна дигар талафоти бекурбшавӣ, ки дар ҳисобот дар бораи даромади умумӣ эътироф шудаанд, аз даромади маҷмӯӣ дигар ба ҳисобот дар бораи фоида ва зарар.

Ба векселҳо бояд ҳамон меъёрҳои бекурбшавӣ, ки барои дороиҳои молиявӣ бо арзиши истехлокшуда истифода мешаванд, қабул карда мешаванд. Бо вучуди ин, маблағи зарари бекурбшавӣ ҳамчун фарқияти байни арзиши истехлокшуда ва арзиши одилонаи ҷорӣ ҳисоб карда мешавад, бо назардошти талафоти умумии бекурбшавӣ аз сармоягузориҳо, ки қаблан дар ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ эътироф шуда буд.

Даромади фоизӣ аз арзиши тавозунии камшуда дар асоси меъёре, ки барои тахфиф кардани селай пул дар оянда бо мақсади чен кардани талафоти бекурбшавӣ истифода мешавад, ҳисоб карданро идома медиҳад. Даромади фоизӣ ба даромади молиявӣ дар ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ дохил карда мешавад. Агар дар давраи минбаъда арзиши одилонаи вексел зиёд шавад ва ин афзоиш метавонад ба таври эътимоднок бо ҳодисае, ки пас аз дар ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ эътироф шудани зарар ба вуқӯъ пайваст, алоқаманд бошад, зарар аз бекурбшавӣ тавассути фоида ё зарар баргардонида мешавад.

Кредит ва қарзҳо

Пас аз эътирофи ибтидоӣ, кредит ва қарзҳои фоизӣ бо арзиши истехлокшуда бо истифода аз усули фоизи самаранок чен карда мешаванд. Даромад ва зарар аз рӯи чунин уҳдадориҳои молиявӣ дар ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ ҳангоми қатъ гардидани эътирофи онҳо ва бо истифода аз меъёри фоизии самаранок истехлок эътироф карда мешаванд.

Арзиши истехлокшуда бо назардошти тахфифҳо ё муқофотҳо ҳангоми харид ва ҳама гуна пардохтҳо ё хароҷоте, ки қисми ҷудонашавандаи меъёри фоизии самаранок мебошанд, ҳисоб карда мешавад. Истехлоки фоизҳои фоизӣ ба хароҷоти молиявӣ дар ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ дохил карда мешавад.

Захираҳои молию моддӣ

Захираҳои молию моддӣ бо арзиши камтарин аз арзиши аслий ё арзиши софи фурӯш баҳогузорӣ карда мешаванд. Арзиши аслии захираҳои молию моддӣ бо усули арзиши миёнаи вазншуда муайян карда мешавад.

Беқурбшавии дороиҳои ғайримолиявӣ

Чамъият ба ҳар санаи ҳисоботӣ муайян менамояд, ки оё аломатҳои эҳтимолияти беқадршавии дороӣ чой дорад ё не. Агар ин аломатҳо мавҷуд бошанд ё агар гузаронидани тафтиши ҳарсолаи дороӣ ба беқадршавӣ талаб карда шавад, Чамъият арзиши подошшавандаи дороиро баҳодихӣ менамояд. Арзиши подошшавандаи дороӣ ё воҳиди тавлидкунандаи селашои пулӣ (минбаъд ВТСП) – ин калонтарин аз бузургиҳои зерин: арзиши одилонаи дороӣ (ВТСП) бо тарҳи харочотҳо барои хориҷшавӣ ё арзиши истифодабарии дороӣ (ВТСП). Арзиши подошшаванда барои дороии алоҳида муайян карда мешаванд, ба истиснои ҳолатҳои, ки дороӣ воридоти воситаҳои пулиро ҳосил намекунад, ки асосан аз чараёни воридоти ҳосилкунандаи дигар дороӣ ё гурӯҳи дороӣҳо вобаста намебошад. Агар арзиши тавозунии дороӣ ё ВТСП аз арзиши подошшавандаи он зиёд шаванд, дороӣ беқадршуда ҳисобида мешавад ва то бузургии арзиши подошшаванда кам карда мешаванд. Ҳангоми баҳодихии арзиши истифодабарӣ чараёнҳои пулии оянда аз рӯи меъёри тахфифи то андозбандӣ, ки баҳодихии бозории қорӣи арзиши вақтии пул ва хавфҳои ба дороӣ ҳосро инъикос менамояд, тахфифкунӣ мешавад. Ҳангоми муайянкунии арзиши одилона бо тарҳи харочотҳои фурӯшӣ додугирифтҳои бозории ба наздикӣ амалӣ шуда ба ҳисоб гирифта мешавад (агар мавҷуд бошанд). Агар онҳо мавҷуд набошанд модели мувофиқи баҳодихӣ истифода мешавад. Ин ҳисобҳо бо зарибҳои баҳой, нархҳои биржавии саҳмияҳои корхонаҳои фаръӣ ва дигар нишондиҳандаҳои дастраси арзиши одилона тасдиқ карда мешаванд.

Агар арзиши подошшавандаи дороӣ (ё ВТСП) аз арзиши тавозунии он камтар шавад, он гоҳ арзиши тавозунии ин дороӣ (ё ВТСП) то бузургии арзиши подошшаванда кам карда мешаванд. Ҳангоми баҳодихии арзиши баҳрабардорӣ чараёнҳои ояндаи воситаҳои пулӣ бо истифодаи зарибӣ тахфифкунии то андозбандӣ, ки баҳодихии бозории қорӣи арзиши вақтии пул ва хавфҳои ба дороӣ ҳосро инъикос менамояд, то арзиши қорӣ тахфифкунӣ мешаванд. Ҳангоми баҳодихии арзиши одилона бо тарҳи харочотҳои фурӯшӣ додугирифтҳои бозории ба наздикӣ амалӣ шуда ба ҳисоб гирифта мешавад (агар мавҷуд бошанд). Агар онҳо мавҷуд набошанд модели мувофиқи баҳодихӣ истифода мешавад. Ин ҳисобҳо бо зарибҳои баҳой, нархҳои биржавии саҳмияҳои корхонаҳои фаръӣ ва дигар нишондиҳандаҳои дастраси арзиши одилона тасдиқ карда мешаванд.

Зарарҳо аз беқадршавии фаъолияти идомаёбанда (бо назардошти беқадршавии захираҳо) дар Ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ дар таркиби он намуди харочотҳо, ки ба вазифаи дороии беқадршуда, ба истиснои дороӣҳои пештар азнавбаҳодихӣ шуда, дар ҳолате, ки ин азнавбаҳодихӣ дар таркиби даромади маҷмӯӣи дигар пазируфта шуда бошад, эътироф карда мешаванд. Дар он ҳолат зарар аз беқадршавии онҳо низ дар таркиби даромади маҷмӯӣи дигар дар доираи маблағи азнавбаҳодихии пештар гузаронидашуда эътироф карда мешавад.

Ба ҳар як санаи ҳисоботӣ Чамъият муайян менамояд, ки аломатҳои он ки зарарҳо аз беқадршавии пештар эътироф шуда дигар нестанд ё кам шудаанд, оё мавҷуданд. Агар ин аломатҳо чой дошта бошанд, Чамъият арзиши подошшавандаи дороӣ ё ВТСП-ро ҳисоб мекунад. Зарарҳо аз беқадршавии пештар эътироф шуда танҳо он вақт барқарор карда мешаванд, ки агар дар баҳодихии барои муайянкунии арзиши подошшавандаи дороӣ аз вақти эътирофи охиринаи зарарҳо аз беқадршавӣ тағйирот ба амал омадааст. Ҳамин тавр, барқароркунӣ бо ин маҳдуд карда шудааст, ки арзиши тавозунии дороӣ аз арзиши подошшавандаи он зиёд нашавад ва ҳамчунин, аз он арзиши тавозунии бо тарҳи истехлоке, ки дар ҳолати дар давраҳои пештар эътироф нашудани зарар аз беқадршавӣ метавонист ба ҳисоб гирифта шавад, зиёд шавад. Чунин барқароркунии арзиш дар Ҳисобот дар бораи даромади маҷмӯӣ эътироф карда мешавад.

Воситаҳои пулӣ ва амонатҳои кӯтоҳмуддат

Воситаҳои пулӣ ва амонатҳои кӯтоҳмуддат дар Ҳисобот дар бораи ҳолати молиявӣ воситаҳои пулӣ дар бонк ва дар хазинаро дарбар мегирад.

Нафақа ва дигар подошпулиҳои кормандон пас аз тамомшавии фаъолияти меҳнатӣ

Ҷамъият тибқи нақшаи нафақавии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо Хазинаи иҷтимоии давлатӣ назорат карда мешавад ҳисобкунии пардохтҳоро амалӣ мекунад. Ҷамъият пардохтҳои муайяншударо ба Хазинаи ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон раван мекунад ва дар оянда барои пардохтҳои ба кормандон подошпулиҳо (нафақа) барои хизматҳои дар давраҳои ҳозира ва пешина расондашон, агар маблағҳои Хазина камӣ кунанд, ягон уҳдадорӣ надорад.

Пардохтҳои муайяншуда ба Хазинаи ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон 25 %-и музди меҳнати кормандонро ташкил медиҳад ва дар лаҳзаи пайдоиш ба хароҷот бурда мешаванд. Ҷамъият дигар ягон намуди барнома ё уҳдадорӣ нисбати пардохти нафақа ба кормандонро надорад.

5. Баҳодихҳои назарраси баҳисобгирӣ ва мулоҳизаҳои касбӣ дар истифодабарии сиёсати баҳисобгирӣ

Корхона баҳодихҳоро истифода мебарад ва фарзияҳое мекунад, ки ба дороиҳо ва уҳдадорҳои дар ҳисоботи молиявӣ эътирофшуда дар давраи молиявии оянда таъсир мерасонанд. Баҳодихҳо ва мулоҳизаҳо таҳти баррасии доимии интиқодӣ қарор мегиранд ва ба таҷрибаи гузаштаи роҳбарият ва дигар омилҳо, аз ҷумла интизориҳои рӯйдодҳои оянда, ки дар шароити мавҷуда оқилона ҳисобида мешаванд, асос ёфтаанд. Роҳбарият инчунин дар чараёни татбиқи сиёсати баҳисобгирии муҳосибӣ, ба истиснои онҳое, ки баҳо доданро талаб мекунанд, қарорҳои муайян мебароранд. Мулоҳизаҳое, ки ба маблағи дар ҳисоботи молиявӣ эътирофшуда таъсири бештар доранд ва баҳодихҳое, ки метавонанд боиси тасҳеҳи муҳимм ба арзиши балансии дороиҳо ва уҳдадорҳои дар давраи молиявии оянда шаванд, инҳоянд:

Мулоҳизаҳо, баҳодихҳо ва фарзияҳои муҳимми баҳисобгирӣ

Таҳияи ҳисоботи молиявии корхона аз роҳбарият талаб мекунад, ки дар охири давраи ҳисоботӣ қарор қабул кунад ва фарзия ва баҳодихҳое кунад, ки ба маблағи гузоришшудаи даромад, хароҷот, дороиҳо ва уҳдадорҳои ва қушодадихии уҳдадорҳои шартӣ таъсир мерасонанд. Бо вучуди ин, номуайяни дар бораи ин фарзияҳо ва баҳодихҳои метавонад ба натиҷаҳое оварда расонад, ки дар оянда тасҳеҳи муҳимро ба арзиши баланси дороиҳо ё уҳдадорҳое, ки барои онҳо ин фарзияҳо ва баҳодихҳои таҳия шудаанд, талаб кунад.

Мулоҳизаҳо

Дар чараёни татбиқи сиёсати баҳисобгирии корхона роҳбарият қарорҳои зеринро қабул кард, ки ба маблағи дар ҳисоботи молиявӣ эътирофшуда таъсири бештар доранд:

Маблағҳои баҳой ва фарзияҳо

Фарзияҳои асосии дурнамо ва дигар сарчашмаҳои асосии номуайянии баҳодихӣ дар санаи ҳисоботӣ, ки метавонанд боиси тасҳеҳи муҳимм ба арзиши тавозунии дороиҳо ва уҳдадорҳои дар давоми соли молиявии оянда шаванд, дар зер оварда мешаванд. фарзияҳо ва баҳодихҳои корхона ба маълумоте, ки дар лаҳзаи таҳияи ҳисоботи молиявӣ дастрасанд, асос ёфтаанд. Бо вучуди ин, вазъиятҳои ҷорӣ ва пиндоштҳо дар бораи оянда метавонанд бо сабаби тағйирёбии бозор ё ҳолатҳое, ки аз корхона вобаста нестанд, тағйир ёбанд. Чунин тағйирот дар фарзияҳо хангоми рух додани онҳо инъикос меёбанд.

Беқурбнавии дороиҳои ғайримолиявӣ

Бекурбшавӣ вучуд дорад, агар арзиши тавозунии дороиҳо ё ВТСП аз арзиши подошшавандаи он зиёд бошад, ки ин зиёдтарин аз арзиши одилона бо назардошти хароҷот барои фуруш ва арзиши истифодабарӣ мебошад. Ҳисоб кардани арзиши одилона бо назардошти хароҷот барои фуруш ба маълумоти мавҷуда аз муомилоти ҳатмии тиҷоратӣ барои дороиҳои шабех ё нархҳои мушоҳидашавандаи бозорӣ, бо назардошти хароҷоти изофӣ барои ихтиёрдорӣ дороиҳо асос меёбад. Арзиши истифодабарӣ ба модели тахфифи селҳои пулӣ асос ёфтааст. Селҳои пулӣ аз бучети панҷ соли оянда гирифта мешавад ва фаъолиятҳои азнавсозии сохториро, ки корхона то ҳол уҳдадор нашудааст ё сармоягузориҳои назарраси ояндаро, ки фаъолияти дороиҳои ВТСП-ро, ки барои бекурбшавӣ санҷида мешавад, беҳтар мекунад, дар бар намегирад. Маблағи ҷуброншаванда ба меёри тахфиф, ки дар модели гардиши пули нақд истифода мешавад, ва ба воридоти пешбинишудаи пули нақд ва суръати афзоиш, ки барои мақсадҳои экстраполяция истифода мешавад, ҳассос аст. Барои маълумоти бештар дар бораи фарзияҳои калидӣ, ки ҳангоми муайян кардани маблағи подошшавандаи воҳидҳои гуногуни тавлидкунандаи селҳои пулӣ истифода мешаванд, аз ҷумла таҳлили ҳассосият, нигаред ба Эзоҳи 26.

Арзиши одилонаи воситаҳои молиявӣ

Агар арзиши одилонаи воситаҳои молиявӣ дар ҳисобот дар бораи ҳолати молиявӣ эътирофшуда аз бозорҳои фаъл муайян карда нашавад, он бо истифода аз усулҳои баҳодиҳӣ, аз ҷумла модели дисконти селҳои пулӣ муайян карда мешавад. Маълумоти мушоҳидашавандаи бозор ба сифати маълумот дар ин моделҳо то ҳадди имкон истифода мешавад, аммо агар ин имконнопазир бошад, барои муайян кардани арзиши одилона миқдори муайяни мулоҳиза лозим аст. Мулоҳизаҳо ба инобат гирифтани маълумотҳои ибтидоӣ ба монанди хавфи пардохтпазирӣ, хавфи қарзӣ ва ноустувориро дар бар мегиранд. Тағйирот дар фарзияҳо дар бораи ин омилҳо метавонанд ба арзиши одилонаи воситаҳои молиявӣ, ки дар ҳисоботи молиявӣ нишон дода шудаанд, таъсир расонанд.

Захираи барои қарзҳои дебитории шубҳанок, пешпардохтҳо, сармоягузорӣ ва захира барои бекурбшавӣ то арзиши софи фуруши молҳо

Муайян кардани захираҳо барои қарзҳои дебитории шубҳанок, пешпардохтҳо, сармоягузорӣ ва захираҳо барои бекурбшавӣ то арзиши софи фуруши захираҳо аз роҳбарият талаб мекунад, ки фарзияҳоро дар асоси беҳтарин баҳодиҳии қобилияти корхона барои фуруши ин дороиҳо истифода барад. Дар натиҷаи тағйироти умумӣ дар иқтисодиёт ё дигар ҳолатҳои ба ин монанд пас аз санаи тавозунӣ роҳбарият метавонад ҳулосаҳое барорад, ки аз ҳулосаҳои ҳангоми тартиб додани ин ҳисоботи молиявӣ фарқ карда метавонанд.

Мухлати фойданоки истифодабарии воситаҳои асосӣ

Корхона баҳодиҳии мухлати фойданоки истифодабарии воситаҳои асосиро ба ҳар як санаи ҳисоботи мегузаронад. Баҳодиҳии мухлати фойданоки истифодабарии воситаҳои асосӣ аз омилҳои зерин, ба монанди истифодабарии сарфанок, барномаи таъмир ва хизматрасонӣ, тараққиати техникӣ ва дигар шароитҳои бурдани фаъолият вобаста мебошад. Баҳодиҳии мухлати фойданоки истифодабарии воситаҳои асосӣ аз ҷониби роҳбарият маълумоти дахлдори ба санаи ҳисоботӣ ба онҳо дастрасро инъикос менамояд.

Меёри бозорӣ барои воситаҳои қарзҳо

Барои баҳодиҳии арзиши одилонаи қарзҳо, корхона усулҳои баҳодиҳиро истифода мебарад, ки маълумотҳои ибтидоиро ба инобат мегирад, ки ба маълумоти мушоҳидашавандаи бозор асос намеёбанд.

6. Воситаҳои асосӣ

Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 воситаҳои асосии Ҷамъият ба таври зерин пешниҳод шудаанд:

Бо сомони	Бино ва иншоот	Тачҳизот ва мебел	Воситаҳои нақлиёт	Дороиҳои ғайримоддӣ	Дороиҳои биологӣ	Соҳтмони нотаом	Ҷамағӣ
Арзиши ибтидоӣ							
ба 31 декабри 2020	25 471 790	127 614 679	4 850 778	1 062 413	45 222	3 378 998	162 423 881
Воридот	84 627	628 334			58 347	11 854 348	12 625 656
Қойивазкуни	729 483	7 609 965	1 152 132			(10 505 696)	(1 014 116)
Хориҷшавӣ		(1 834 864)			(2 395)	(388 942)	(2 226 202)
ба 31 декабри 2021	26 285 901	134 018 114	6 002 911	1 062 413	101 174	4 338 707	171 809 219
Воридот		1 191 435	486 600		706 854	13 667 924	16 052 813
Қойивазкуни	2 697 759	8 066 849	1 392 988		(9 538)	(11 277 670)	870 387
Хориҷшавӣ	(513 189)	(10 776 247)	(961 109)		(108 612)		(12 359 158)
ба 31 декабри 2022	28 470 470	132 500 149	6 921 389	1 062 413	689 879	6 728 962	176 373 262
Воридот		443 224			1 804 109	18 077 379	20 324 712
Қойивазкуни	3 403 517	12 032 778	2 982 190		(50 000)	(16 451 891)	1 916 594
Хориҷшавӣ	(198 478)	(1 720 402)	(785 935)		(127 278)	(1 356 569)	(4 188 662)
ба 31 декабри 2023	31 675 509	143 255 749	9 117 644	1 062 413	2 316 710	6 997 881	194 425 905
Истехлоки ҷамъшуда							
ба 31 декабри 2020	17 963 155	84 900 729	4 360 888	859 940	-	-	108 084 713
Хориҷшавӣ		(195 445)					(195 445)
Қойивазкуни	4 501	(11 770)	7 269				
Ҳисоб барои сол	504 332	5 725 441	196 181	42 997			6 468 951
ба 31 декабри 2021	18 471 989	90 418 954	4 564 338	902 937	-	-	114 358 218
Хориҷшавӣ	(467 655)	(10 157 216)	(961 109)				(11 585 981)
Қойивазкуни	(1 093)	1 487 546	510 537				1 996 990
Ҳисоб барои сол	496 793	6 210 284	275 715	41 148			7 023 940
ба 31 декабри 2022	18 500 034	87 959 567	4 389 482	944 085	-	-	111 793 168
Хориҷшавӣ	(11 913)	(874 049)	(179 875)				(1 065 837)
Қойивазкуни	657	816 426	95 457				912 540
Ҳисоб барои сол	540 487	6 713 719	472 197	33 484			7 759 888
ба 31 декабри 2023	19 029 265	94 615 663	4 777 261	977 569	-	-	119 399 758
Арзиши бақиявӣ							
ба 01 январи 2021	7 508 635	42 713 950	489 890	202 473	45 222	3 378 998	54 339 168
ба 31 декабри 2021	7 813 912	43 599 160	1 438 572	159 476	101 174	4 338 707	57 451 001
ба 31 декабри 2022	9 969 344	44 536 102	2 537 481	118 328	689 879	6 728 962	64 580 095
ба 31 декабри 2023	12 646 244	48 640 085	4 340 384	84 844	2 316 710	6 997 881	75 026 147

Воситаҳои асосӣ ва соҳтмони нотаом суғурта карда нашудаанд.

7. Сармоягузорӣ

Ба ҳолати санаи 31 декабри соли 2023 дар Ҷамъият чунин сармоягузориҳо мавҷуд буд:

1) ЧДММ «Исател» - 120 000,00 сомони (100%)

Бинобар он ки дороиҳои ҳолиси ЧДММ «Исател» дар се соли охир манфӣ мебошанд, Захира оид ба сармоягузорӣ – (120 000) сомони ташкил карда шудааст.

8. Захираҳои молу масолах

Ба ҳолати санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 захираҳои молу масолаҳи Ҷамъият чунин мебошанд:

Бо сомонӣ	Ба ҳолати санаи 31 декабри соли 2023	Ба ҳолати санаи 31 декабри соли 2022
Масолах ва маводҳо	2 701 078	3 975 062
Сузишворӣ	222 314	194 782
Қисмҳои эҳтиётӣ	12 742 574	10 902 033
Ашё	869 727	1 008 821
Маводи тезхурдашаванда	5 166 414	5 701 322
Дигар маводҳо	773 792	1 735 792
Захира то арзиши софи фурӯш (Резерв ЧСР)	(2 004 043)	(2 004 043)
	<u>20 471 855</u>	<u>21 513 769</u>

9. Қарзҳои дебитории фурӯш ва дигар

Ба ҳолати санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 қарзҳои дебитории фурӯш ва дигари Ҷамъият чунин мебошанд:

Бо сомонӣ	Ба ҳолати санаи 31 декабри соли 2023	Ба ҳолати санаи 31 декабри соли 2022
Қарзи дебитории тичоратӣ	992 537	4 686 352
Қарзҳои зерҳисоби кормандон	185 678	759 426
Пешпардохт ба молтаҳвилкунандагон	3 545	439
Қарзҳои дебитории дигар	23 703	23 827
	<u>1 205 462</u>	<u>5 470 044</u>
Захира барои қарзҳои шубҳанок	(314 270)	(1 526 966)
	<u>891 192</u>	<u>3 943 077</u>

10. Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзиши онҳо

Ба ҳолати санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 воситаҳои пулӣ ва ҳамарзиши онҳо дар Ҷамъият чунин мебошанд:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022
Ҳазина	91 552	63 596
Ҳисобҳо дар бонкҳо	637 943	29 474
	<u>729 494</u>	<u>93 070</u>

11. Сармояи оинномавӣ ва дигар сармояҳо

Ба ҳолати санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 сармояи эълонишуда, наиришуда ва пардохтшудаи Ҷамъият 25 593 400 сомони ро ташкил додааст.

Тасхеҳҳо оид ба азнавбаҳодиҳии воситаҳои асосӣ ба 31.12.2023 0 сомони ва 31.12.2022 – 736 593 сомони ро ташкил додааст.

Захираҳои эҳтиётӣ ба 31.12.2023 – 1 279 670 сомони ва 31.12.2022 – 1 448 350 сомони ро ташкил додааст.

Сармояи иловагӣ (грантҳо) ба 31.12.2023 – 14 075 154 сомони, 31.12.2022 – 11 265 542 сомони ро ташкил додааст.

12. Дороии андоз аз фоидаи мавкуфгузошташуда

Бо сомони	2023	2022
Бақия ба аввали сол	813 253	795 417
Эътироф дар фоида (зарар)	(207 479)	17 836
Бақия ба охири сол	605 774	813 253

	1 январӣ 2023	Эътироф дар фоида (зарар)	31 декабри 2023
Воситаҳои асосӣ			
Захира барои рухсатии меҳнатӣ	177 671	10 806	188 477
Қарзҳои дебитории харидорон ва дигар	274 854	(218 285)	56 569
Захира то арзиши софи фуруш	360 728	0	360 728
	813 253	(207 479)	605 774

13. Фоидаи тақсимнашуда

Ба ҳолати санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 фоидаи тақсимнашудаи Ҷамъият чунин мебошанд:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022
Фоидаи тақсимнашудаи солҳои пеш	34 009 797	29 641 757
Фоидаи давраи ҳисоботӣ	4 045 635	4 252 747
	38 055 431	33 894 504

14. Қарзҳои кредиторӣ тижоратӣ ва дигар

Ба ҳолати санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 қарзҳои кредиторӣ тижоратӣ ва дигари Ҷамъият чунин мебошанд:

Бо сомони	Ба ҳолати санаи 31 декабри соли 2023	Ба ҳолати санаи 31 декабри соли 2022
Ҳисобҳо барои пардохт	14 226 805	13 488 418
Пешпардохт аз харидорон	12 330	10 893
Музди меҳнат ба пардохт	1 635 542	1 537 034
Ҳазинаи нафақа 1% (2%) ба пардохт	32 813	35 054
Андози даромад ба пардохт	213 533	221 759
Ҳазинаи ҳифзи иҷтимоии аҳоли 25% (20%) ба пардохт	256 962	332 913
Қарзҳои кредиторӣ кормандон аз зерҳисоб	115 391	181 065
Андози фоида ба пардохт	145 832	125 458
Андозҳои дигар ба пардохт	854 776	828 729
Захира барои пардохти рухсатиҳои меҳнатӣ	1 047 100	987 062
Дигар харочотҳои ҳисобшуда	137 442	198 143
Дигар ҳисобҳо барои пардохт	42 282	58 348
	<u>18 720 808</u>	<u>18 004 876</u>

15. Даромад аз фурӯш

Даромад аз фурӯши Ҷамъият барои давраҳои поёнефта ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022-и Ҷамъият чунин мебошанд:

	Барои давраи ба 31 декабри соли 2023 поёнефта	Барои давраи ба 31 декабри соли 2022 поёнефта
Даромад аз фурӯш	93 406 168	73 207 415
Даромад аз қорҳои тендерӣ	2 913 184	2 923 330
Даромад аз эътирофи дорониҳои биологӣ	113 920	139 302
	<u>96 433 273</u>	<u>76 270 047</u>

16. Арзиши аслии фурӯш

Арзиши аслии фурӯш барои давраҳои поёнефта ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 дар Ҷамъият чунин мебошанд:

Бо сомони	Барои давраи ба 31 декабри соли 2023 поёнефта	Барои давраи ба 31 декабри соли 2022 поёнефта
Харочотҳои моддӣ	47 861 539	28 854 215
Музди меҳнат	19 426 396	19 142 549
Барои андози ҳифзи иҷтимоӣ	3 885 279	3 828 510
Истеҳлоки ВА	7 486 186	6 771 649
Қувваи барқ	4 715 609	3 818 179
Дигарҳо	1 718 187	47 373
	<u>85 093 196</u>	<u>62 462 475</u>

17. Харочотҳои маъмури

Харочотҳои маъмурии Ҷамъият барои давраҳои поёнефта ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 дар Ҷамъият чунин мебошанд:

Бо сомонӣ	Барои давраи ба 31 декабри соли 2023 поёнефта	Барои давраи ба 31 декабри соли 2022 поёнефта
Подошҳои кормандон	1 638 572	1 784 393
Барои андози ҳифзи иҷтимоӣ	327 566	355 944
Харочотҳои моддӣ	660 298	1 318 775
Андозҳо	112 483	95 334
Арзиши хизматрасониҳо	2 659 065	2 892 989
Истехлок	273 702	290 639
Дигар харочотҳо	2 930 056	3 330 515
	<u>8 601 743</u>	<u>10 068 590</u>

18. Харочотҳои тичоратӣ

Харочотҳои тичоратӣ барои давраҳои поёнефта ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 дар Ҷамъият чунин мебошанд:

	Барои давраи ба 31 декабри соли 2023 поёнефта	Барои давраи ба 31 декабри соли 2022 поёнефта
Харочотҳо(даромадҳо) оид ба қарзҳои шубҳанок	(1 199 413)	(1 205 391)
	<u>(1 199 413)</u>	<u>(1 205 391)</u>

19. Зарар аз фарқиятҳои қурбӣ, ҳолис

	Барои давраи ба 31 декабри соли 2023 поёнефта	Барои давраи ба 31 декабри соли 2022 поёнефта
Даромад аз фарқияти қурб	(1 111 151)	(5 337 970)
Харочот аз фарқияти қурб	2 370 257	4 164 999
	<u>1 259 106</u>	<u>(1 172 971)</u>

20. Дигар харочотҳо (даромадҳо)

	Барои давраи ба 31 декабри соли 2023 поёнефта	Барои давраи ба 31 декабри соли 2022 поёнефта
Дигар харочотҳо (даромадҳо)	(2 601 289)	555 829
	<u>(2 601 289)</u>	<u>555 829</u>

21. Харочотҳо аз рӯйи андози фонда

	Барои давраи ба 31 декабри соли 2023 поёнефта	Барои давраи ба 31 декабри соли 2022 поёнефта
Андози ҷорӣ	1 026 816	1 308 768
Андози мавқуфгузошташуда	207 597	
	<u>1 234 413</u>	<u>1 308 768</u>

22. Арзиши одилонаи воситаҳои молиявӣ

СБҲМ 13 арзиши одилоноро ҳамчун маблағе муайян мекунад, ки барои фуруши дороиҳо гирифта мешавад ё барои интиқоли уқдадорӣ дар як амалиёти ботартиб дар бозори асосӣ (ё аз ҷамаи фонданок) дар санаи баҳодиҳӣ дар шароити кунунии бозор пардохт мешавад. Азбаски барои аксари воситаҳои молиявии корхона бозор вучуд надорад, барои муайян кардани арзиши одилона, бо назардошти муҳити кунунии иқтисодӣ ва хавфҳои мушаххасе, ки ин воситаро тавсиф мекунад, бояд мулоҳиза истифода шавад.

То санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 аз ҷониби корхона усулҳо ва фарзияҳои зерин барои ҷен кардани арзиши одилонаи воситаҳои молиявӣ, ки барои онҳо муайян кардани ин арзиш имконпазир буд, истифода бурда шуд:

Воситаҳои пулӣ ва муъодили онҳо - арзиши тавозунии воситаҳои пулӣ ва муъодили онҳо ба арзиши одилона мувофиқат мекунад.

Қарзҳои дебитории тичоратӣ ва дигар қарзҳои дебиторӣ – арзиши тавозунӣ ба арзиши одилонаи ин воситаҳои молиявӣ наздик аст, зеро захира барои қарзҳои шубҳанок баҳодиҳии иҷозатдодашудаи тахфифи зарурӣ барои инъикоси хавфи қарзӣ мебошад.

Қарзҳои кредиторӣ ва уқдадориҳои дигар - арзиши тавозунӣ ба арзиши одилонаи ин воситаҳои молиявӣ аз сабаби хусусияти кӯтоҳмуддати ин восита тақрибан баробар аст.

Уқдадориҳои дарозмуддат – арзиши тавозунӣ ба арзиши одилона наздик аст, зеро меъёри фоизии уқдадориҳои дарозмуддат ба меъёри бозорӣ наздик аст, бо ишора ба қарзхое, ки дорои хавфи қарзӣ ва муҳлаташон дар санаи ҳисоботӣ шабеҳ мебошанд.

Арзиши одилона асосан бо истифода аз нархҳои нархгузории бозорӣ ё моделҳои стандартӣ нархгузорӣ дар асоси маълумотҳои мавҷудаи бозор муайян карда мешавад ва воридот/ихроҷи пулӣ дар оянда мебошад. Корхона арзиши одилонаи воситаҳои молиявиро дар зинанизоми сесатҳӣ дар асоси дараҷаи манбаъ ва мушоҳидашавандаи ашъе, ки барои ҷен кардани арзиши одилонаи дороиҳо ё уқдадориҳои молиявӣ истифода мешаванд, ба таври зерин тасниф мекунад:

- Сатҳи 1 Маълумотҳои ибтидоии сатҳи 1 – ин нархҳои котировка (тасҳеҳнашаванда) дар бозорҳои фаъл барои дороиҳо ё уқдадориҳои яхела мебошанд, ки корхона дар санаи баҳодиҳӣ дастрас карда метавонад.
- Сатҳи 2 Маълумотҳои ибтидоии сатҳи 2 – ин маълумотҳои ибтидоие, ки ба нархҳои дар сатҳи 1 дохил карда нашудаанд ва мустақиман ё бавосита барои дороиҳо ё уқдадориҳо мушоҳида мешаванд.
- Сатҳи 3 Маълумотҳои ибтидоии сатҳи 3 - ин маълумотҳои ибтидоии мушоҳиданашаванда ба дороиҳо ё уқдадориҳо мебошад.

Сатҳи 1 асосан дороиҳои молиявӣ ва уқдадориҳои молиявие, ки дар биржа савдо карда мешаванд, дар бар мегирад, дар ҳоле ки ашъҳои сатҳи 2 асосан дороиҳои молиявӣ ва уқдадориҳои молиявиро дар бар мегиранд, ки арзиши одилонаи онҳо асосан аз рӯи котировкаҳои асърӣ ва котировкаҳои ба осонӣ мушоҳидашаванда муайян карда мешаванд. Таснифи дараҷаи 3 асосан дороиҳои молиявӣ ва уқдадориҳои молиявиро дар бар мегирад, ки арзиши одилонаи онҳо асосан аз моделҳои гирифта мешавад, ки баҳодиҳии мувофиқи бозор, сифат ва фарқиятҳои қарзиро истифода мебаранд. Дар ҳолатҳои, ки корхона арзиши одилоноро бо истифода аз маълумотҳои ибтидоӣ (дараҷаи 3-юми арзиши одилона) тасдиқ

карда наметавонад, эҳтимол дорад, ки модели дигари баҳодихӣ метавонад ба таври назаррас баҳодихии арзиши одилона оварда расонад.

Мутобики сиёсати Корхона амалиёти марбут ба савдои воситаҳои молиявӣ тибқи созишномаҳои умумӣ ё дигар шартномаҳои муҳлатнок оид ба имконияти бақия ба/аз контрагент ҳангоми пардохтнопазирӣ ё муфлисшавии онҳо анҷом дода мешавад.

Дар ҳафтаҳои зерин арзиши одилонаи дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявӣ то 31 декабри соли 2023 ва 2022 нишон дода шудаанд. Дигар дороиҳо ва уҳдадорӣҳо, ки бо арзиши одилона дар асоси такрорӣ чен карда мешаванд, воситаҳои пулӣ ва муодили онҳо мебошанд. Баҳодихии арзиши одилона ба таври ғайритақрорӣ гузаронида намешавад.

	Сатҳи 1	Сатҳи 2	Сатҳи 3	31 декабри соли 2023 Ҳамагӣ
Дороиҳои молиявӣ				
Воситаҳои пулӣ ва муодили онҳо	729 494			729 494
Қарзҳои дебитории тижоратӣ		678 267		678 267
Маблағгузориҳои дарозмуддат				
Ҳамагӣ дороиҳои молиявӣ	<u>719 494</u>	<u>678 267</u>		<u>1 407 761</u>
Уҳдадориҳои молиявӣ				
Қарзҳои кредитории тижоратӣ		14 226 805		14 226 805
Қарзҳои дарозмуддати кредитории тижоратӣ				
Қисми қисми қарзҳои дарозмуддат				
Қарзҳои дарозмуддати гирифташуда		3 152 574		3 152 574
Дигар қарзҳои кӯтоҳмуддат ва хароҷотҳои ҳисобишуда				
Ҳамагӣ уҳдадориҳои молиявӣ		<u>17 379 380</u>		<u>17 379 380</u>
	Сатҳи 1	Сатҳи 2	Сатҳи 3	31 декабри соли 2022 Ҳамагӣ
Дороиҳои молиявӣ				
Воситаҳои пулӣ ва муодили онҳо	93 070			93 070
Қарзҳои дебитории тижоратӣ		3 159 385		3 159 385
Маблағгузориҳои дарозмуддат				
Ҳамагӣ дороиҳои молиявӣ	<u>93 070</u>	<u>3 159 385</u>		<u>3 252 456</u>
Уҳдадориҳои молиявӣ				

Қарзҳои кредиторӣ тичоратӣ	13 488 418	13 488 418
Қарзҳои дарозмуддати кредиторӣ тичоратӣ		
Қисми қорӣ қарзҳои дарозмуддат		
Қарзҳои дарозмуддати гирифташуда	3 080 947	
Дигар қарзҳои кӯтоҳмуддат ва харочотҳои ҳисобишуда		3 080 947
Ҳамагӣ уҳдадорӣҳои молиявӣ	16 569 366	16 569 366

23. Дорӣ ва уҳдадорӣҳои шартӣ

(а) Уҳдадорӣҳои иҷтимоӣ, нафақа ва ёрдампулӣ дарозмуддат

Қорхона харочотро барои ободу нигохдории объектҳои иҷтимоӣ ва некуаҳволии қормандони худ ва дигар эҳтиёҷоти иҷтимоӣ ба амал мебарорад.

Қормандони Қорхона тибқи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон пардохтҳои нафақа мегиранд.

Ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 Қорхона уҳдадорӣ оид ба пардохтҳои иловагӣ барои нафақа надорад.

(б) Суғуртақунӣ

Ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 Қорхона дорӣҳои, фаъолиятҳо ва уҳдадорӣҳои худ ва дигар хавфҳои суғурташавандаро суғурта накардааст. Азбаски мавҷуд набудани суғурта худ аз худ маънои камшавии арзиши дорӣҳои ба вучуд омадани уҳдадориро надорад, дар ҳисоботи молиявӣ барои зарари муайяннашуда захираҳо пешбинӣ нашудаанд.

(в) Масъалаҳои ҳифзи муҳити зист

Қонунҳои Қумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳифзи табиат» аз 13 июни соли 2004, № 58 «Дар бораи ҳифзи ҳавои атмосфера» аз 1 феввали соли 1996 № 228 қабулшуда ба ҳифзи ҳавои атмосфера аз манбаъҳои ифлоскунанда ва муқаррар намудани ҳадди ҳадди ақали партовҳои иҷозатдодашудаи моддаҳои зараровар нигаронида шудаанд.

Мувофиқи моддаи 11 «Талаботҳои асосӣ оид ба стандартизатсияи сифати ҳавои атмосфера» ва моддаи 13 «Назорат ва танзими партови моддаҳои ифлоскунанда ба атмосфера» назорати маҷмӯӣ ва додани иҷозатнома барои ба атмосфера партофтани партовҳои иҷозатдодашудаи моддаҳои зараровар нигаронида шудаанд, гузаронида мешавад.

Қумҳурии Тоҷикистон ба Протоколи Киото ҳамроҳ шуда, он 22 ноябри соли 2008 ба тасвиб расид. Пас аз тасдиқи Протоколи Киото ҳамохангсозии фаъолиятҳо ба души Қумитаи ҳифзи муҳити зисти назди Ҳукумати Қумҳурии Тоҷикистон вогузор карда мешавад.

Қонунгузорӣ дар бораи ҳифзи муҳити зист дар Қумҳурии Тоҷикистон дар марҳилаи таҳия қарор дорад ва мақомоти давлатӣ мунтазам қоидаҳои татбиқи чунин қонунҳоро мавриди баррасӣ қарор медиҳанд. Қорхона давра ба давра уҳдадорӣҳои худро вобаста ба ифлосшавии муҳити зист арзёбӣ мекунад. Ҳангоми муайян кардани уҳдадорӣҳои онҳо қавран дар ҳисоботи молиявӣ инъикос карда мешаванд. Уҳдадорӣҳои эҳтимолиро, ки метавонанд дар натиҷаи тағйирот дар санадҳои меъёрии мавҷуда, мувофиқаи граждани ё қонунгузорӣ ба миён оянд, бо дурустии қофӣ баҳо додан мумкин нест, гарчанде ки онҳо аҳамияти қалон доранд. Бо низоми мавҷудаи назорат ва қаримаҳо барои риоя накардани қонунҳои амалкунандаи экологӣ, роҳбарият чунин мешуморад, ки дар айнаи замон уҳдадорӣҳои қиддии марбут ба зарари экологӣ вучуд надоранд.

(г) Равандҳои судӣ

Ба андешаи роҳбарият, дар айни замон ягон мувофиқаи судӣ ё дигар даъвоҳо вуҷуд надоранд, ки қатъи онҳо метавонад ба натиҷаҳои фаъолияти молиявӣ хоҷагидорӣ ва вазъи молиявӣ Корхона таъсири манфӣи ҷиддӣ расонад ё ҳисоб карда нашавад ё дар ин ҳисоботи молиявӣ кушодадихӣ карда шавад.

(д) Ҳавфҳои техникӣ

Азнавсозии фаъолиятро вазъияти ҳозираи низоми корхона, бинобар тез бад шудани ҳолати техникӣ фондҳои асосии корхона талаб менамояд. Гузаронидани таъмири ҷорӣ ва асосӣ нокифоя буда, мувофиқи талаботи пешрафти техникӣ сохтмони нав, барқароркунӣ, реконструкция ва аз нав ҷиҳозонидани техникӣ талаб карда мешавад. Ҳамин тавр, ҳавфи техникӣ вайроншавии маънавӣ ва ҷисмонӣ қалон аст.

24. Амалиётҳо бо тарафҳои алоқаманд

Ҳисобот дар бораи ҳолати молиявӣ ба санаҳои 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 вобаста ба амалиётҳо бо корхонаҳои зертобеъи Кумитаи ҷумҳурияи телевизион ва радиоишунавонӣ (РК по ТВ и РВ) маблағи зеринро дар бар мегирад:

	31 декабри с. 2023		31 декабри с. 2022	
	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ дар намуд аз рӯи моддаҳои ҳисоботи молиявӣ	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ дар намуд аз рӯи моддаҳои ҳисоботи молиявӣ
Қарзҳои дебитории тижоратӣ ва дигар	261 759	1 205 462	3 954 898	5 490 252
Аз он ҷумла				
Бахористон ТВ	11 379		59 748	
Варзиш ТВ	27		27	
РК по ТВ и РВ			2 930 742	
Сафина ТВ	54 719		93 419	
Синамо МДТ	9 999		467 364	
Ҷаҳоннамо ТВ	185 634		403 598	

Дар ҳисобот дар бораи фондаи умумӣ барои солҳои 31 декабри соли 2023 ва 2022, маблағҳои зерин, ки аз муомилот бо шахсони алоқаманд ба вуҷуд омадаанд, эътироф карда шуданд:

	2023		2022	
	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ дар намуд аз рӯи моддаҳои ҳисоботи молиявӣ	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ дар намуд аз рӯи моддаҳои ҳисоботи молиявӣ
Даромадҳо аз хизматрасонии алоқа	48 109 466	93 406 168	32 716 890	73 212 497
Даромад аз корҳои тендерӣ	2 913 184	2 913 184	2 923 330	2 923 330
Дигар даромадҳо	113 920	113 920	134 220	134 220
Ҳамагӣ	51 136 571	96 433 273	35 774 440	76 270 047

25. Идоракунии хавфҳои молиявӣ

Уҳдадориҳои асосии молиявии корхона кредит ва қарзҳо, қарзҳои кредитории тичоратӣ ва кредитории дигар ва шартномаҳои кафолати молиявиро дар бар мегиранд. Мақсади асосии ин уҳдадориҳои молиявӣ маблағгузории фаъолияти корхона ва таъмини кафолати дастгирии фаъолияти он мебошад.

Корхона дорои қарзҳои дебитории тичоратӣ ва дигар қарзҳо, пули нақд ва пасандозҳои кӯтоҳмуддат мебошад, ки бевосита дар қараёни фаъолияти он ба вучуд меоянд.

Корхона ба хавфи бозорӣ, хавфи қарзӣ ва хавфи пардохтпазирӣ дучор мешавад.

Роҳбарияти корхона раванди идоракунии ин хатарҳоро назорат мекунад. Роҳбарият сиёсати идоракунии ин хатарҳоро баррасӣ ва тасдиқ мекунад.

Хавфи бозор

Хавфи бозор ин хавфест, ки арзиши одилона ё селай пулии ояндаи воситаи молиявӣ аз сабаби тағйирёбии нархҳои бозорӣ тағйир меёбад. Нархи бозор чор намуди хавфро дар бар мегирад: хавфи метёри фоиз, хавфи асъор, хавфи нархи мол ва хавфҳои дигар нарх. Воситаҳои молиявие, ки ба хавфи бозор дучор мешаванд, қарзҳо ва вомҳо, пасандозҳо ва ғайраро дар бар мегиранд.

Таҳлили ҳассосият дар бахшҳои зер ба мавқеҳои 31 декабри соли 2023 ва 2022 ишора мекунад.

Таҳлили ҳассосият бо фарзияи он, ки ҳаҷми қарзи соф, инчунин ҳиссаи воситаҳои молиявӣ бо асъори хориҷӣ доимӣ аст, омода карда шудааст.

Таҳлил таъсири тағйирёбии тағйирёбандаҳои бозорро ба арзиши тавозунии нафақаҳо ва дигар уҳдадориҳои ба охиerrasии фаъолияти меҳнатӣ, захираҳо, дороиҳо ва уҳдадориҳои ғайримолиявии воҳидҳои тичоратӣ дар бар намегирад.

Таҳлил дар асоси дороиҳои ва уҳдадориҳои молиявӣ, ки ба 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 мавҷуданд, гузаронида шуд.

Хавфи нарх

Хавфи нарх ин хавф ё номуайяние мебошад, ки аз тағйирёбии эҳтимолии нархҳои бозорӣ ва таъсири онҳо ба фаъолияти оянда ва натиҷаҳои фаъолияти амалиётии корхона бармеояд.

Паст шудани нарх метавонад боиси кам шудани даромади соф ва селай пулӣ гардад. Дар муддати тӯлонӣ нигоҳ доштани нархҳои паст метавонад боиси кам шудани ҳаҷми фаъолият гардад ва дар ниҳоят метавонад ба қобилияти Корхона дар иҷрои уҳдадориҳои худ аз рӯи шартномаҳо таъсир расонад. Роҳбарият коҳиши нархро дар бозор ғайриимкон арзёбӣ мекунад ва корхона барои коҳиш додани дучоршавӣ ба ин хавф аз воситаҳои ҳосилавии муҳим истифода намекунад.

Корхона барои тахвили маҳсулот аз рӯи шартҳои стандартӣ нархгузории тичоратӣ шартномаҳои дарозмуддат мебандад, бинобар ин корхона ҳангоми болоравии нархи бозор ба хавфи аз даст додани даромад дучор намешавад.

Хавфи асъор

Хавфи мубодилаи асъор ин хавфест, ки арзиши одилона ё селай пулии ояндаи воситаи молиявӣ бинобар тағйирёбии қурби асъор тағйир меёбад. Дучоршавӣ ба хавфи тағйирёбии қурби асъори хориҷӣ пеш аз ҳама вобаста ба фаъолияти амалиётии Корхона (дар ҳолате, ки даромад ё хароҷот бо асъори дигар ба ғайр аз асъори қорбурди Корхона ифода карда мешавад), инчунин сармоягузории софи Корхона ба қорхонаҳои фаръии хориҷӣ вобаста аст.

Корхона аз таъминкунандагони хориҷӣ таҷҳизот ва масолах харида, ба маблағи қалон қарзҳои дарозмуддатро бо асъори хориҷӣ қалб менамояд. Қамъшавии назарраси хавфи асъорӣ дар қарзҳои бо асъори гуногуни хориҷӣ (асосан доллари ИМА) ифодаёфта қойгир аст. Мутобиқи сиёсати баҳисобгирии Корхона, чунин қарзҳо бо истифода аз қурби асъорҳои дар санаи ҳисоботӣ амалкунанда ба сомонӣ гузаронида шуданд. Аммо тағйироти ояндаи қурби сомонӣ дар қорбари арзҳои хориҷӣ ғайриқашимдошт аст. Тағйироти ояндаи қурби асъор метавонад ба арзиши тавозунии уҳдадориҳои қорхона бо асъори хориҷӣ таъсир расонад.